ПАРТИ АРАД ХОЕРОЙ БАТА НЭГЭДЭЛ МАНДАГ ЛЭ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 140 (13934) | 1975 оной июниин 15, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

БУЛТАДАА, ЭДЭБХИ ТЭЙГЭЭР...

Мүнөөдэр социалис демократиин ехэ һайндэр. Союзна ба автономито республикануудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ зарлагдаһан һунгалтада хүрэжэ ерэбэбди. Хото, хүдөөгэй һунгалтын участогуудай үүдэн үглөөнэй зургаан сагһаа сэлигдэжэ, олон түмэн һунгагшад һубарилдан, үргэн ниитэ ажалшадай суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн, танилсаһан депутадта кандидадуудтаа үндэр дуугаа үгэжэ эхилбэ.

Социалис демократиин энэ һайндэр манай Эхэ ороноймнай ажалшадай политическэ ажабайдалай үшөө нэгэ айхабтар шухала үйлэ хэрэгтэ бэлдэлгын үедэ үнгэргэгдэжэ байна. Партиин XXV съезд зарлаха тухай КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэри арад зоноймнай дунда политическэ ба ажалай шэнэ дэбжэлтэ асаранхай. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабаринуудые саг болзор соонь үлүүлэн дүүргээд, түрэл Коммунис партиингаа XXV съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөн улам үргэдэжэ байна.

Совет демократиин бодотоор бэелүүлэгдэжэ байдаг манай орондо ажал хэрэг дээрээ алдар солотой болоһон, ажалшадай хэрэгтэ үнэн сэхэ хүбүүд, басагадаа засаг түрын хүтэлбэрилгэдэ дэбжүүлэн һунгана. Эдэнэр бандаа коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй ба нэгэдэлэй найдамтай түлөөлэгшэд мүн. Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпиловае манай республикада дуулаагүй, мэдэхэгүй хүн хомор байха. Юрын ажалша энэ эхэнэр Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадаар дүрбэдэхеэ һунгагдажа байна. Хори гаран жэлэй туршада хонин ажал дээрэ талтаряагүй хүдэлжэ байһан нүхэр Цыремпиловагай даадаг отарынхид 100 хонин бүриһөө 140 хүрэтэр хурьга абажа болохо байһаниие харуулаад, табан жэлэйнгээ даабарине дүрбэн жэл соо дүүргээд, түсэбһөө гадуур 737 хурьга абажа, ажахынгаа баялигые улам саашань арьбадхалсана.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн суута барилгашан Борис Алексеевич Полторацкиие абаад үзэе. Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай коллектив этигэл найдабариень харюулжа шадаха байһандань тэрэниие республикынгаа засагай дээдын органдо өөһэдынгөө түлөөлэгшэ болгон нэрлээ һэн. Нүхэр Полторацкиин даадаг бригада барилга хэхэ табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь холо урид дүүргэнхэй. Тэрэшэлэн ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай үйлэдбэриин түрүүшүүл, интеллигенциин мэдээжэ түлөөлэгшэд һунгагдахань.

Ингэжэ арад зомнай өөһэдөө өөһэдынгөө дундаһаа бата найдамтай, үнэн сэхэ, олоной хэрэгтэ оролдосотой нүхэдөө засаг түрын хүтэлбэридэ һунгана гээшэ. Общественна ажал хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые улам олоор хабаадуулха гэһэн совет демократиин уг зорилгын бодото бэелэлэй гэршэ мүнөөдэрэй һунгалта болоно.

Эхэ оронноймнай, тэрэ тоодо манай республикын арадай ажахын шууд түргөөр хүгжөөгдэжэ байһаниие һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр хэгдэһэн ехэ хубилалтанууд гэрэһээ эли тодоор харанабди. 1971 ондо үнгэргэгдэһэн һунгалтаһаа хойшонхи жэлнүүдэй үедэ республика доронай туйлай ехэ юумэн хэгдээ. Энэ үе соо хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг ехэ завод, оло мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүд ашаглалда үгтэһэн, Галуута Нуурай ГРЭС-эй, Байгал-Амарай түмэр замай барилга эхилһэн байна. Ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха, тэдэнэй элүүрые хамгаалха хүдэлмэри һайжаруулха талаар ехэ юумэн хэгдээ. Хэдэн аймагуудта ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинатууд, больница ба поликлиникэ, һургуули, библиотекэ гэхэ мэтэ шэнээр баригдаа. Хүдөө ажахы дээрэ абахада, колхоз болон совхозуудай таряалан, сабшалангай талмайнууд нилээд үргэдхэгдөө, мяха, һү, нооһо, овощ абалга дээшэлүүлэгдээ. Эдэ бүхы амжалтанууд засаг түрымнай органой, нютагай Соведүүдэй хүтэлбэри доро туйлагдана.

Арад зонноймнай һунгаһан депутадууд РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй сессинүүд дээрэ табигдаһан асуудалнуудые зүбшэлжэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, шухала шиидхэбэри, тогтоолнуудые абалсана, һунгагшадайнгаа захяануудые дүүргэдэг гээшэ.

Соведүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ, ажал ябуулгыень үргэдхэхэ талаар партимнай һүүлэй үедэ ехэ юумэ хэһэн. Аймагуудтахи гүрэнэй засаг болохо Соведүүдэй эрхэ ниилэд үргэдхэгдөө, материально-техническэ хангалгань һайжарһан байна. Соведүүд өөрынгөө мэдэлэй газар дээрэ байһан ажахынуудай, эмхи зургаануудай, транспортын хүдэлмэри зохилдуулан хүтэлбэрилнэ.

Ажалшадай байдал һуудал улам һайжаруулха, соёл культура дээшэлүүлхэ хэрэгтэ партиин зүгһөө онсо анхарал хандуулагдана. Энэ шухала асуудал шиидхэлгэдэ ажалшадай депутадуудай Соведүүд тон ехэ үүргэ дүүргэнэ. Арадай засагай органууд нютагуудтаа хүн зоной ажаһуудалай элдэб олон асуудал саг болзор соонь хараажа, зохихо хэмжээнүүдые абана. Депутадууд һунгагшадайнгаа үмэнэ хэһэн хүдэлмэри тухайгаа тоосодог юм, тэдэндэ захяанууд үгтэжэ байдаг. Энэ ушар арадай засагай онсо шэнжэ болоно.

Дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохын, аха дүүгэйн ёһоной харилсаа холбоо үргэдхэхын, совет хүнүүдэй зол жаргалта байдалай түлөө түрэл коммунис партимнай амаргүйгөөр оролдоно. Парти арад хоёрой бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө үндэр дуугаа үгэхэдөө, КПСС-эй ЦК-гай ба Советскэ правительствынгаа гадаадын бодолгын политикын бэелүүлэгдэхын, зол жаргалай түлөө арюун нангин хэрэг бүтээнэбди.

Хүндэтэ һунгагшад! Бултадаа нэгэ хүн шэнгеэр, эдэбхитэйгээр һунгалтада хабаадая!

ДҮРБЭН ЖЭЛ СОО

△ Һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада республикымнай индустри хурдан түргэнөөр хүгжөө. 1975 ондо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1970 онойхитой сасуулхада 50—52 процентээр ургаха юм.

△ Республикымнай промышленность табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 1,5 миллиард түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ байна. 1923 ондо оройдоо 1,4 миллион түхэригэй промышленна продукци гаргагдаа һэн.

△ Промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэб бүхы дээрээ 101,9 процент дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур 86,5 миллион түхэригэй промышленна продукци худалдагдаһан байна.

△ Промышленна продукци үйлэдбэрилгын бүхы ургалтын 81,6 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абтаа.

△ Дүрбэн жэлэй туршада электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ 38 процентээр, халуун уһа, уурал үйлэдбэрилгэ 2,1 дахин, электродвигательнуудые бүтээлгэ 72 процентээр, хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 20,9 процентээр дээшэлээ.

△ Энэ туршада хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод, Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинат, ЛВРЗ-гэй механическа цех ашаглалгада оруулагдаа, промышленна олон предприяти һэльбэн заһабарилагдаа, шэнэдхэн байгуулагдаа.

△ Модо-зомгооһоной плитэ, целлюлозо, картон, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүд гэхэ мэтэ шэнэ зүйлэй промышленна продукци бүтээн гаргагдадаг болоо.

△ Арад зоной хэрэглэлэй, культурно-ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга 20 процентээр дээшэлһэн байна.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БОЛОН СОВЕТ ХҮНҮҮДЭЙ ЗОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВТЭЙ ҺУНГАГШАДАЙ УУЛЗАЛГА

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневтэй уулзалгада зорюулагдаһан Москва хотын Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгалтын урда тээхи суглаан июниин 13-да Съезднүүдэй Кремлиин ордон соо болобо.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев гэгшэдэй ерэжэ һууханань, суглаанда хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэр, КПСС-эй МГК-гай бюрогой ба Моссоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүд, партийна, совет, ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, сэрэгэй начальнигууд, эрдэм наукын ба соёл культурын ажал ябуулагшад эдээнтэй хамта суглаанай президиумдэ һуулсаа.

КПСС-эй Бауманска райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Н. Макеев** һунгалтын урда тээхи суглаа нээбэ. Мүнөөдэр Бауманска районой ажалшадта, бүхы москвагайхидта ехэ, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ, баяр баясхаланта ушар болојо байна — Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта манай кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневтэй уулзажа байнабди гээд тэрэ хэлээ.

Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдые совет хүнүүд союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадта түрүүшын кандидадуудаа урма баяртайгаар дэбжүүлэн нэрлэхэдээ, манай Эхэ ороной һалбаран хүгжэхэ тухай, совет хүнүүдэй зол жаргал ба баян бардам байдал тухай Коммунис партиин саг үргэлжын анхарал оролдолго хандуулһанайнь түлөө баяр баясхалан хүргэжэ, тэрээндэ хизаарлашагүй этигэл найдабаритай байһанаа мэдүүлдэг юм.

Леонид Ильич Брежнев арадай кандидадуудай дунда түрүүлэн нэрлэгдээ.

Ниислэл хотын Бауманска һунгуулиин округһоо Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгагдахые Танай зүбшөөлөө үгэһэндэтнай, хүндэтэ Леонид Ильич, бидэнэй зүгһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүлеэн абыт гэжэ оратор үргэлжэлүүлбэ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Генеральна секретарь, Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша Леонид Ильич Брежнев коммунизм амжалтатайгаар байгуулжа байһан манай ороной амжалта түйлалтануудта айхабтар ехэ габьяатай юм.

Дэлхэй дээрэ социализмын аша туһада болојо байһан хубилалтануудые зохёохы һайнаар, эрдэм ухаанда үндэһэлэн гүнзэгыгөөр сэгнэжэ, эршэ дэлисынгээ талаар бүхы хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөө дуулдаагүй ехэ уласхоорондын ажал ябуулгын түсэб — эб найрамдалта программые XXIV съезд дээрээ КПСС абаа һэн.

Манай партиин Центральна Комитедэй, Леонид Ильич Брежневэй айхабтар ехэ хүсэлэл оролдолгонууд гайхамшаг үрэ дүнгүүдые үгэжэ байна гээд мүнөө сэдьхэлээ ханангяар хэлэжэ шадахабди гэжэ оратор мэдүүлээ.

Аха дүү социалис оронууд Ленинэй заагһан замаар бата найдамтайгаар дабшажа, дэлхэйн революционно хүгжэлтын һүр хүсэн болоһон эб найрамдалай дабагдашагүй хэрэм болоо.

Түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилгонууд, партиин XXV съезд зарлаха тухай КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда туйлаһан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһолол совет хүнүүдтэ политическэ эдэбхиин ба ажалай үүсхэл габьяагай шэнэ хүсэ нэмээбэ. Коммунис партиин ээлжээтэ съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ улам үргэдэнэ.

Москвае жэшээтэ коммунис хото болгохо гэһэн зорилго залан сэхээр бэелүүлэгдэжэ байна гээд оратор тэмдэглээ. Энэ үе соо ниислэлэй үндэһэй районуудай нэгэн — манай Бауманска район хүгжэн һалбараа, улам залуу болоо.

Ажалшадай ажабайдал тухайда КПСС-эй ЦК-гай, Совет правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолго хандуулжа байдагыень мэдэрнэбди. Бауманска һунгуулиин округһоо СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадаар олон жэл соо һунгагдаһан Леонид Ильич Брежнев энэ талаар ехэ габьяатай.

Ниислэл хотын Бауманска һунгуулиин округой бүхы һунгагшадай үмэнэһөө, бүхы москвагайхидай үмэнэһөө В. Н. Макеев нүхэр Л. И. Брежневтэ ажал хүдэлмэридэнь амжалта, элүүр энхэ ябахыень хүсэбэ.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур — тоолон тодорхойлолгын-шэнжэлэл хэдэг машинануудые бүтээдэг зоводой мүлигшэ коммунис ажалай ударник **В. В. Пушкарёвто** үгэ үгтэнэ.

Л. И. Брежневэй партийна, гүрэнэй ба ниитын ажал ябуулга тухай В. В. Пушкарёв суглараагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна.

Леонид Ильич Брежнев — эб найрамдалай түлөө. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта программа залан сэхээр бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ мүн. Тэрэ «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шанда хүртэнхэй.

Нүхэр Брежнев бүхы совет хүнүүдэй ехэ хүндэдэ, дурлалда хүртэнхэй, бүхы дэлхэй дээрэ, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ аха дүү социалис оронуудай ажалшадай дунда ехэ нэрэ хүндэтэй юм.

Россин Федерациин Верховно Соведые һунгаха һунгалтын үедэ манай кандидадай — Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, бидэнэртэ бултандамнай хүндэтэй Леонид Ильич Брежневэй түлөө дуугаа үгэхэ уряатайгаар округой бүхы һунгагшадта энэ үндэр трибуна дээрэһээ хандаха ехэ нэрэ хүндэ намда — кандидадай этигэмжэтэ нюурта тудаа гээд В. В. Пушкарёв хэлэбэ.

Удаань Москвадахи телевизионно эрдэм-шэнжэлэлгын институдай директор, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат **С. В. Новаковский**, Бауманска районой 325-дахи һургуулиин багша **М. Н. Соколова**, «Моссантехстрой-3» трестын 68-дахи барилгын управлениин слесарьнүүдэй бригадир, Алдар Солын гурбан орденоор шагнагдаһан **И. С. Герасимов**, Москвадахи Бауманай нэрэмжэтэ дээдэ техническэ училищиин студентка **Л. М. Потеряхина** суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ.

Нүхэр **Л. И. Брежневтэ** үгэ үгтэбэ. Суглаанда хабаадагшад һууриһаа бодожо, нэрьемэ, удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар тэрэниие угтаа.

* * *

КПСС-эй Бауманска райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Н. Макеев** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Хүндэтэ москвагайхид!

Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидадаар намайе үшөө дахин дэбжүүлһэн һунгуулиин Бауманска округой ажалшадта түбхын түрүүндэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт. Танай найдабари хадаа ленинскэ партиин политикые, тэрэнэй Центральна Комитедэй ажал ябуулгые һайшааһан ябадал мүн гэжэ би харанаб.

Намда хани халуун үгэнүүдээр хандажа, эндэ үгэ хэлэһэн бүхы нүхэдүүдтэ — этигэмжэтэ нюур Виктор Викторович Пушкаревто, тэрэшэлэн нүхэд Новаковскодо, Сокол овада, Герасимовта, Потеряхинада үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэб. Эдэ үгэнүүд олон юумэндэ намайе уялгална. Совет арадай аша туһада, Ленинэй партиин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ алба хэхэ гээшэ минии бүхы ами наһанай удха зорилго байһан, байхахашье гэжэ, хүндэтэ нүхэд, дахин дахин хэлэхэ байнаб.

Манай алдарта ниислэлэй районуудай нэгэнһээнь депутадаар һунгагдахаар дэбжүүлэгдээд байһандаа омогорхоноб. Юуб гэхэдэ, эб найрамдалай болон хүн түрэлтэнэй зол жаргалай түлөө тэмсэлэй һүр һүлдэнь бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы түрүү хүсэнүүдтэ манай түб хото болоод байна ха юм.

Москвамнай ямар болохоб гэһэн манай хүсэлэл бүхы хүнүүдэй сэдьхэл ухаанда хадуугданхай ёһотой гэжэ найданаб. Москвае жэшээтэ коммунис город болгохо гэһэн зорилгые дүүргэхын тулада Москвагай парторганизаци нилээд ехэ юумэ хээд байна. Дабтагдашагүй түүхэтэ түхэл шэнжэеэ алдангүй байха зуураа, Москвамнай түргэнөөр улам һайхан боложол, боложол байнхай. Ниислэл хотые хүгжөөхэ хэрэгтэ Центральна Комитет болон правительство саашадаашье эгээл һайн, ехэ анхарал хандуулжа байха юм гэжэ, нүхэд, танадые найдуулнаб.

Нүхэд! Һүүлэй үдэрнүүдтэ манай партиин ЦК-гай Политбюрогой бүхы гэшүүд, Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд болон секретарьнар һунгагшадай урда үгэ хэлээ. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд дотор манай ороной ажабайдалай олон тала тухай бүхы дээрэнь хэлэгдэһэн байна. Эдэ үгэнүүд хадаа дотоодыншье, мүн гадаадыншье политикаар ЦК-гай бэелүүлжэ байгаа юрэнхы хараа шугамые, ЦК-гай Политбюрогой хараа шугамые элирүүлэн харуулна.

Гүрэнэй засагай органуудта болодог һунгалтанууд хододоо дабтагдашагүй өөрсэ оршон байдалда үнгэргэгдэжэ, үе сагайнгаа шэнжэ шанарые харуулдаг. Оронноймнай бүхы республикануудта үнгэргэгдэжэ байгаа мүнөөнэй һунгуулиин кампани табан жэлэй түсэбэй түгэсхэгдэхэ жэлдэ, өөрынгөө Коммунис партиин XXV съездые совет хүнүүдэй угтахаар бэлэдхэжэ байһан үедэ боложо байна.

Юһэдэхи табан жэлэй эхинһээр дүрбэ хахад шахуу жэл үнгэрөө. Эдэ жэлнүүд КПСС-эй XXIV съездын табиһан түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар партиин, манай хүдэлмэришэн ангиин, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй, интеллигенциин болон бүхы арадай эршэмтэй, зохёохы ёһоной ажал хүдэлмэриин жэлнүүд байгаа. Тиин съездын хараалһан бүхы шэглэлнүүдээр ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ, нилээд амжалтанууд туйлагдаа гэжэ, нүхэд, хэлэхэ бүхы үндэһэн манда бии. Коммунис байгуулалтын замаар урагшаа бидэнэр ехэ алхам хэбэбди. Съездын зохёон хараалһан политическэ шугамай зүб байһые ажабайдал үнэншэмэ тодоор харуулаа.

Манай промышленностиин айхабтар ехэ хэмжээгээр ургаһые, тэрэнэй нугархай, хүсэтэй байһые ямар баримта харуулнаб гэхэдэ, юһэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэлэй туршада манай ороной промышленна продукци гаргалгын ниитэ хэмжээн гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүгээр ехэ болоһон байна. Тиихэдээ промышленна продукциин ургалтын табанай дүрбэн хубиһаа үлүүень ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлаабди. Тиихэдэ ороной экономикын хүгжэлтые согсолон харуулдаг айхабтар шухала гэршэ баримта болодог национальна доход эдэ жэлнүүдэй туршада 26 процентээр нэмээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

(Эхин. Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

«ЗАБАЙКАЛЛЕС» комбинат модо бэлэдхэхэ, [...] 5 һарын түсэбые [...]дэн дүүргээ. Түсэбһөө [гаду]ур нэгэ миллион түхэригэй продукци худалдагдаһан, [...] мянган кубометр модон [бэлэ]дэһэн байна. Горхоной, [...]щын, Хурамхаанай, Хо[...], Хүртэйн, Хандагатайн, [...]утайн леспромхозуудай, Байгалай, Сэлэнгын [...]ной баазануудай, Оно[...] модоной комбинадай [колле]ктивүүд түсэбһөө гадуур [...]горитой продукци үйлэдбэрилжэ, һунгалтын үдэ[шэ] угтаба.

[△] УЛААН-ҮДЫН шэлэй [завод]ой коллектив 5 һарын [түсэб]һөө гадуур 91 мянган [дүрбэ]лжэн метр сонхын шэл [үйлэд]бэрилжэ, шэнэ барилганuудта эльгээгээ. Машинно-ванна цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Тэдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо 3 дахин түрүү һууридa гараа.

△ ТАЛОВСКА хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха январь-май һаранuудай түсэб 103 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 60 мянга шахуу түхэригэй продукци худалдаһан байна.

△ «ТЕПЛОПРИБОР» заводой үйлэдбэриин 115 түрүүшүүл табан жэлэй хубиин түсэбые дүүргээд, ерэхэ табан жэлэй тоосоогоор ажаллажа эхилээ. Заводой коллектив продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбөө урид шалан дүүргэнэ. 5 һарын түсэбһөө гадуур 39 мянган түхэригэй орёо оньһон приборнууд бүтээгдээ.

△ ОЕДОЛОЙ «ТУЯНА» нэгэдэлэй предприятинууд жэлэй эхинһээ һайнаар ажаллана. Бабушкинска, Бэшүүрэй оёдолой филиалнууд социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн харуулна. Бүхыдөө нэгэдэлэй коллектив 5 һарын түсэбһөө гадуур 131 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаа. Жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур үшөө 50 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргахаар хараалагдаа.

△ ХҮҮРГЭНҮҮДЭЙ түмэр хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг завод жэлэй эхинһээ хойшо продукци үйлэдбэрилгээ нёдондо жэлэй энэ үсынхитэй сасуулхада 40 процентээр дээшэлүүлээ. Завод продукци худалдаха 5 һарын түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

Металл зүйлнүүдэй Кировэй нэрэмжэтэ заводой коллектив түсэбөө, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 20 мянга шахуу түхэригэй продукци худалдаа, шаажан гүйлгэһэн 7 тонно амһарта хээ. Завод жэлэй түрүүшын хахадай түсэбые графигһаань уридшалан дүүргэхэ.

△ ШУЛУУ НҮҮРҺЭ нээмэл аргаар малтан абадаг Бага-Холбоолжоной уурхайн нүүрһэшэд социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Энэ коллектив табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түрүүшын хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь хори гаран хоногоор урид дүүргэһэн тухайгаа элидхээ.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БОЛОН СОВЕТ ХҮНҮҮДЭЙ ЗОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэhэн үгэ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи хуудаhанда).

Манай бүхы союзна республиканудай найдамтайгаар, түргэнөөр урагшаа дабшажа ябаhаниинь айхабтар шухала удха шанартай. Тэдэнэй жэгдэ hайн ажал, тэдэнэй бэе бэетээ нягтаар харилсан ажаллалга XXIV съездын дэбжүүлhэн зорилгонуудые найдамтайгаар бэелүүлхэ арга олгоно.

Манай республика бүхэндэ промышленность орьёлон хүгжэнэ, түрүү техникэ эзэмшэн ашаглагдана. Тиихэдэ республика бүхэнэй арга боломжонь ороной ниитэ хүгжэлтын ашаа туhада улам зүб hайнаар хэрэглэгдэдэг болоhониинь айхабтар шухала.

Манай хүдөө ажахышье нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. Танай мэдэhээр, 1972 болон 1974 онуудта сагай уларил айхабтар муу байhан. Тиигэбэшье hүүлэй дүрбэн жэлэй туршада жэл бүхэндэ дунда зэргээр урдахи табан жэлэй дунда хэмжээнhээ 24 миллион тонноор ехэ ороohон абтадаг байгаа.

Үнгэрhэн дүрбэн жэлэй туршада Украина болон Казахстан урданайхиhаа hураггүй ехэ орооho таряа үгэдэг болоо. Эдэ республикануудай тарияашад ороohо тарияа абалгада туйлагдаhан амжалтануудаа батадхаад, найдамтайгаар улам ехэдхэжэ байhаниинь иланга сэнтэй юм. Хлопок ургуулдаг манай бүхы республиканууд, түбхын түрүүндэ Узбекистан, жэлhээ жэлдэ хлопогой үзэгдөөгүй ехэ ургаса ургуулна, айхабтар үнэтэ энэ ургамалые улам ехээр хуряана. Энэ болбол манай хлопок ургуулагшадай ехэ амжалта мүн. Тиимэhээ энээн тушаа баярлангүй, альгаа шангаар ташангүй байхын аргагүй. Закавказиин болон Молдавиин садоводууд, овощ болон виноград ургуулагшад ехэ амжалта туйлаа. Мүн мал ажалшье муу бэшээр хүгжэнэ. Жэшээнь, дүрбэн жэлэй туршада ороной колхоз, совхозуудта эбэртэ бодо малай тоо 10 миллион гаран толгойгоор гэхэ гү, али 14 процентээр олошорhон байна. Белоруссиин, Прибалтикын болон бусад республиканууд хүдөө ажахыгаа hайнаар хүгжөөнэ.

Оронойнмай бүхы шахуу нютагуудта мүнөө газар дайдын ехэ хэмжээгээр hайжаруулагдажа байhаниинь ерээдүйдэ онсо удха шанартай байха юм. Мүн Россин Федерацидашье иимэ ажал хэгдэнэ. Жэшээнь, Поволжидо энэ ажал илангаяа үргэнөөр ябуулагдана. Ушарынь хадаа тэндэ Россин уhалагдадаг бүхы газарай дүрбэнэй нэгэ хубинь бии бшуу.

Энэ жэл тушаа хэлэбэл, бүхы республиканууд орооho тарияа болон техническэ ургамалнуудые тариха түсэбөө дүүргэбэ. Тиигээд ургасая хуряаха сагнай ойртожо байна. Энэ харюусалгата үедэ хүдөөгэй ажалшад үнгэрhэн дүрбэн жэлэйхидэл адли айхабтар эршэ зоригтойгоор, эмхитэйгээр хүдэлмэрилхэ ёhотой. Энэ туйлай шухала.

Арадай байдал hайжаруулха зорилгодо партиин XXIV съезд айхабтар ехэ анхарал хандуулаа гэжэ таанар мэдэнэт. Съездын заабаринин ёhоор, бүхы юhэдэхи табан жэлэй туршада ажалшадай олзо доход хэлбэришэгүйгөөр дээшэлээ. Мүн хүн зондо эли бодо ехэ эд товарнууд худалдагдана. Гэр байрын барилгада ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй туршада 436 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаа. Гансал энэ жэлдэ 11 миллион шахуу совет хүнүүд шэнэ байра абаха гү, али гэр байраяа hайжаруулха юм. Бидэнэр саашадаашье орон дотор гэр байрын барилга улам ехээр хүгжөөлгэдэ шухала анхарал хандуулжа байхабди.

Нүхэд! Хоёр үдэр үнгэрөөд байхада, та бидэнэр Россин Федерациин засагай дээдэ органой кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэмнай. Россин Федераци өөрынгөө революционно, ажалай болон дайшалхы уг заншалнуудаараа суута гаранхай. Элдэб арадууд болон үндэhэ яhатануудай аха дүүгэй холбооной үльгэр жэшээе дэлхэйдэ анха түрүүлэн харуулhан байна. Тиин тэрэ манай Эхэ оронииe коммунис ёhоор шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ айхабтар ехэ хубитаяа оруулна.

Гүрэнэй худалдан абадаг бүхы тарянай табанай гурбан хуби шахуунь, орон дотор хайлуулагдадаг буладай хахадhаа үлүүнь, манай орон дотор абтадаг бүхы нефтиин 80 процентhээ үлүүнь совет Россиhаа абтадаг.

Россиянуудай ажалай үүсхэл эдэбхинь, түбхын түрүүндэ Москва болон Ленинградай ажалшадай үүсхэлынь олон ушарта үльгэр жэшээ боложо, бүхы ороной ажалшад тэдэниинь дагаж дууряадаг. Мүнөөшье москвагайхид табан жэлэй түсэбые урид[ш]алан дүүргэжэ ябана. Иимэ амжалта туйлажа байхадань, баярлангүй байхын аргагүй, Москвагай партиина организаци тушаа, Москва болон Ленинградай бүхы ажалшадта ажал хүдэлмэриинь, амжалтынь түлөө халуун альга ташалгаяа хандуулангүй байхын аргагүй.

Сибириин баруун хойто зүгтэхи нефтеэр баялиг нютагай эршэмтэй түргэнөөр хүгжэлтэ манай үеын хурса тодо шэнжэнүүдэй нэгэн мүн. Нефть болон газ эндэ улам ехэ хэмжээгээр абтадаг боложо байна. Тиимэhээ эндэ нефть буйлуулдаг томо томо предприятинуудые, химическэ индустри байгуулха, мүн городуудые бариха, автомобильна болон түмэр замуудые гарган заhаха арга боломжо бии болонхой. Урдань бүглүү бүрэнхы байhан энэ булан тохой харahaар байтарнай оронойнмай томо индустриальна район болоно байна.

Энэ табан жэлдэ туйлагдаhан амжалтанууд ерэхэ табан жэлдэ бүри ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ, ушар тиимэhээ манай арадай ажабайдалые саашадань hайжаруулха эрхэ нүхэсэл олгоно.

Россин Федерациин хара хүрьhэтэ бэшэ зонын хүдөө ажахын үргэн ехэ дайдые дэбжээхэ, бодото ёhоор баяжуулха гээшэ асари ехэ зорилго мүн. Совет арад энээниие бэелүүлжэ эхилхэнь.

Хара хүрьhэтэ бэшэ нютагууд тухай, энэ асуудалаар ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаhан шиидхэбэринүүд тушаа олон юумэн хэлэгдэнхэй. Тиигэбэшье hаань, энээн тухай хэлэнгүй гараха аргагүй. Юундэб гэхэдэ, энэ ажахынишье, политическэшье талаар айхабтар шухала асуудал шуу. Энэ хадаа мүнөө манай ажал хэрэгүүдэй ямар асари ехэ хэмжээтэй болоhые харуулна.

Хара хүрьhэтэ бэшэ нютагуудта оронойнмай дүрбэдэхи эрхэтэн бүхэн hуудаг юм. Тэндэ Россин хахалагдадаг газарай 24 процентнь оршоно. Гэбэшье ородой түүхэдэ олон алдарта хуудаhанvудые бэшүүлhэн энэ уужам үргэн хизаарай арга боломжонь гүйсэд дүүрэнээр ашаглагдадаггүй байгаа. Сэхынь хэлэхэдэ, мүнгэ зөөри, хүсэн хүрэдэггүй hэн. Ондоо үйлэ хэрэгүүднай гол анхаралаа хандуулхые эридэг байгаа.

Байгал-Амарай түмэр зам бариха гээшэ манай арадай ажалай агууехэ баатаршалга болохо юм.

Бүри мүнөө БАМ үнэхөөрөө бүгэдэ арадай барилга болонхой. Совет хүнүүдэй hайн hайхан уг заншалынь — Турксиб болон Магниткын, Днепрогэс болон Комсомольск-на-Амуре хотонуудай бии болгоhон, ехэ хэрэгые хамтаараа бүтээхэ гэhэн уг заншалынь үшөө дахин эндэ гэршэлэгдэнэ.

Энэ хизаарай айхабтар ехэ баялигуудтань хүрэхэ зам нээжэ, тэрэнэй байгаалиин асари ехэ хэбтэшэнүүдые ашаглаха арга бии болгохоёо, бидэнэр энэ бүхы хизаарые ажахын ашаглажа эзэмшэн ашаглажа эхилхэмнай гээшэ. Хэдэн жэл үнгэрөөд байхада, Сибириин зүүн хойно, тэрэшэлэн Алас-Дурнын хойто нютагуудтань томо томо шэнэ соёлой болон промышленна түбүүд байгуулагдаха.

БАМ-да ажал хүдэлмэри айхабтар ехэ дэлисэтэйгээр ябаха байна. Ушар иимэhээ энэ агууехэ барилгын бүхы асуудалнуудые зүбөөр бодомжолжо шиидхэхэ, үдэр бүри гаража байгаа асуудалнуудаа элдэб үйлэ хэрэгүүдэй зүн дэгээн тохёолдоhонhоо дулдыдуулна бэшэ, харин энэ уужам үргэн хизаарые үргэлжэдэнь хүгжөөхэ хараа шугам тухай эрдэм ухаанай ёhоор үндэhэлэгдэhэн, лаб зүб баримтануудта түшэглэн шиидхэхэ шухала. Жэшээ болгон хэлэбэл, эндэхи ямар минеральна болон түүхэй эдые, мүн бусад баялигуудые түбхын түрүүндэ арадай ажахыда ашаглажа эхилхэбибди гэжэ бүри тон ойрын сагта тоб байса шиидхэн тодорхойлхо ёhотойбди. Хаана, ямар газарта город болон хүдэлмэришэнэй тосхонуудые барибал, эгээл ашагтайб гэжэ шиидхэхэ хэрэгтэй.

Эдэ бүхы асуудалнуудые зүбөөр шиидхэлгэ түсэблэлгын-экономическа органуудай болон проектнэ эмхинүүдэй хүдэлмэриhөө айхабтар ехээр дулдыдаха юм. Тэдэнэй үүргэ болон харюусалгань юрэ манай коммунис байгуулалтын үедэ саашадаа таhалгаряагүйгөөр улам ехэ болохо гэжэ найдамтайгаар хэлэжэ болоно.

БАМ-да ажал хүдэлмэринүүд эхилэнхэй. Тэндэ олон мянган хүнүүд хүмүүжэнэ, хатуужана, эрэлхэг зоригоор бэеэ хүяглана. Харин hаяар тэндэ олон зуу мянган залуушуул хүдэлдэг болохо ха юм. Тэдэнэр нилээд олон бэрхэшээлнүүдые гаталан дабаха ёhотой. Тиин, нүхэд, тэдэнэр эдэ бэрхэшээлнүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабаха гэжэ бидэнэр этигэнэбди!

Бүхы дээрэнь, нүхэд, hүүлэй жэлнүүдтэ хэгдэhэн хүдэлмэриие сэгсэлхэ зуураа, нигэжэ хэлэхэ бүхы үндэhэн байна: КПСС-эй XXIV съездын табиhан зорилгонууд шиидхэгдэжэ байна, тиигээд муу бэшээр шиидхэгдэнэ.

Бүхы ажал хэрэгнай бүлта hанаhан соомнай бүтэнэ гэжэ энээнhээ тобшолол хэхэ бэшэ юм ааб даа. Дутагдалнуудшье, бэрхэшээлнүүдшье бии. Партиин Центральна Комитет болон правительство тэдэниие мэдэнэ, харана, мүн тэдэниие зайсуулха хэрэгтэ манай хүдэлмэрилэгшэдые, хото болон хүдөөгэй үргэн ажалша олониитые элсүүлнэ.

Ажабайдал гээшэ ажабайдал лэ ха юм даа, нүхэд. Бидэ бүгэдэ XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн хүдэлхэдөө, эдэ жэлнүүдэй туршада олон юумэндэ hураабди. Промышленность болон хүдөө ажахын хүгжэлтын онсо өөрэ зүйлнүүдые, хүгжэлтын хараа замыень гүнзэгыгөөр ойлгодог болообди. Тэрэшэлэн, ажалай бүтээсэ, мүн фондоотдача болон үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлгын бүхы шухала асуудалнуудые хам орожо шиидхэдэг болонхойбди. Тиигээд ЦК-гай гурбан Пленум дээрэ эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэншье hаамнай, тэдэ айхабтар ехэ удха шанартай байжа, тэдээн тушаа дахин дабтан хэлэхэеэ би айнагүйб. Юуб гэхэдэ, манай Эхэ ороной гансал мүнөөнэй байдал тухай бэшэ, харин ерээдүй тухай хэлэгдэнэ бшуу. Манай урда табигдажа байгаа зорилгонуудые шадамар бэрхээр шиидхэхэдээ, нэмэлтэ ехэ арга боломжонуудтай боложо, тэдэниие манай арадай аша туhа болон зол жаргалай хэрэгтэ зорюулха бшуубди.

Манай урда байгаа зорилгонуудай асари ехэ хэмжээтэй, айхабтар орёо байhан ушарhаа хүдэлмэрилэгшэдтэ улам үндэр эрилтэнүүд табигдана. Станогой дэргэдэ хүдэлдэг гү, али комбайнай штурвалда зогсодог, али эрдэм ухаанай ябуулга эрхилдэг, үгышье бол министерствын хүдэлмэри хүтэлбэрилдэг хүн — юрэ хэлэхэдэ, общественна гэшүүн бүхэн өөртөө, өөрынгөө ажал ябуулгада урданайхиhаа ехэ эрилтэ табидаг байхыень мүнөөнэй эрхэ байдал эринэ.

Бүхы хүдэлмэриин шанарые hайжаруулха гээшэ манай бүхы арадай ажахын хүгжэлтын айхабтар шухала асуудал болонхой. Энэ мүн манай түсэбүүдэй шанарташье хабаатай. Тэдэмнай эрхим hайнаар үндэhэлэгдэhэн, тэнсүүри тааралдалые зүбөөр олоhон байха ёhотой ха юм. Энэ мүн хүтэлбэриин ажал ябуулгын шанарта — үйлэдбэриин аппарадай эхин шатаhаа эхилээд, ажахын түбэй органууд хүрэтэрхи бүхы органуудай хүтэлбэриин шанарта хабаатай. Мүн энэ эрилтын ёhоор ажалай жаяг заршам бэхижүүлгэдэхэ, үйлэдбэрилдэг продукциин шанар hайжаруулагдаха ушартай.

Бидэнэр хододоо алад саашань хаража, эгээл ехэ хүгжэхэ хараатай үйлэдбэринүүдтэ мүнгэ зөөриеэ болон материальна арга боломжоё гулидхан зорюулжа hураха, тэрээнhээ тон ехэ ашаг олзо оруулжа hураха ёhотойбди, тиин энээндэ хожомоо заатагүй hурахабди. Бидэнэр бии байгаа үйлэдбэриин хүсэ шадалые улам дүүрэнээр ашаглаха, түүхэй эд болон материал багаар гаргашалха шэнэ, урданайхиhaa нарин технологи үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ ёhотойбди. Энээнэй орёо хэсүү хэрэг байhаниинь ойлгосотой. Гэбэшье энэ бүтээгдэхэ ушартай. Тиигэбэл лэ, манай дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые, манай айхабтар ехэ баялигуудые зүбөөр ашаглanaбди гэжэ хэлэхэбди. Энээнгүйгөөр ажахын ашаг үрэ тухай хөөрэлдөөнүүд хии талада үргэ баралта болохо юм.

Нүхэд! Партиин ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд, парти болон арадта Центральна Комитедэй хандаhан Хандалганууд, 1975 оной болон юhэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэлгээ болон үлүүлэн дүүргэлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ, манай бүхы хүдэлмэриин шанар болон ашаг үрые дээшэлүүлхэ гэhэн уряанууд — эдэ бүгэдэ орон дотор ехэ политическэ болон ажалай дэбжэлтэ үүсхээ.

Энэ түсэбтэ табан жэлэй үедэ социалис мүрысөөн илангаяа хүсэтэйгөөр дэлгэрээ. Тэрэнэй түхэл янзаньшье, удханьшье мүнөө олон талаар ондоо боложо, ороной хүгжэлтын хэмжээндэ, манай ерээдүйн эрилтэнүүдтэ тааралдана. Гансал ехээр хэхэ бэшэ, харин үшөө hайнаар, алмалтатайгаар хэхэ гээшэ мүнөө мүрысэжэ байгаа хүнүүдэй гол зорилгонь болонхой.

Хүдэлмэридөө коммунис ёhоор хандахын түлөө гайхамшаг, hайн hайхан хүдэлөөн үргэдэнэ. Тэрэниие москвагайхид, мүн тиихэдэ Бауманска районойхидшье үүсхэhэн юм.

Ажалдаа коммунис ёhоор хандалгые хүмүүжүүлхэ гээшэ асари ехэ удха шанартай гэжэ Владимир Ильич Ленинэй hургаалагынь мэдээжэ. Тэрэ иимэ эрилтэ айхабтар шангаар табидаг hэн: «Хүдэлмэришэн болон таряашадай олониитын өөрынгөө үдэр бүриин хүдэлмэридэ бодото дээрээ хэжэ, бүтээжэ байгаа шэнэ зүйлнүүдтэ анхарал ехээр хандуулха, эдэнь хэр коммунис ёhоной зүйлнүүд бэ гэжэ ехээр шалгаха», (ЗГС, т. 37, нюур 91). Бидэнэр Ленинэй энэ захяае hанажа ябадагбди, даганабди. Манай партимнай бүхы ажал хүдэлмэриин шанарые hайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаhан . түрүүшүүлэй үнэхөөрөө хэрэгтэй, туhатай үүсхэлнүүдые али болохоор hайшааха, дэмжэхэ гээшэ шухалын шухала уялгамнай гэжэ тоолодог.

Түрүүшын табан жэлнүүдэй геройнуудай намилзуулhан тугые совет хүнүүдэй шэнэ үетэн үндэр дээрэ үргэжэ ябана.

Жэшээнь, энээн тухай юун гэршэлнэб гэхэдэ, малталгын нэгэ нүхэнhөө сүүдхын туршада 1.000 болон тэрээнhээшье дээшэ тонно нүүрhэ абаха гэhэн шахтын ажалай түрүүшүүлэй гайхамшаг хүдэлөөн болоно. Энэ хүдэлөөндэ хабаадагшад технологическа болон ажалай журамые наринаар сахижа, ажалай бодото баатаршалга харуулжа, үйлэдбэриин арга боломжонуудые hүбэлгэн hанаамгайгаар, ухамай даамайгаар бэдэрэн олоно гэжэ партиин ЦК-гай шиидхэбэри соо заагдаhан байна.

Социалис Ажалай Геройнууд нүхэд Кузбассайхи Смирновой, Донбассайхи Мурзенко, Чих болон Таценко гэгшэдэй бригаданууд жэлэй туршада миллион гаран тонно нүүрhэ түс бүридөө малтан абаhан байна. Урдань гансал томо шахтануудай коллективүүд иимэ ехэ амжалта туйлажа шадаха байгаа бшуу.

Түрүүшүүлэй энэ үүсхэл ороной нүүрhэнэй бүхы бассейнүүдтэ дэмжэгдээ. Мүрысөөнэй энэ шэнэ янзада хабаадаhан 400 гаран бригаданууд нёдондо жэлдэ газар доро абтадаг бүхы нүүрhэн болон сланецуудай дүрбэнэй нэгэ хубиhаа үлүүнь арадай ажахыда абажа үгэhэн байна. Иимэ бригаданууд тоо улам олошорно, хүдэлөөн улам, улам үргэдэнэ.

Нүхэд, бодото дээрээ энэл даа, ажалдаа коммунис ёhоор хандаха гээшэ! Түрүү шахтёрнуудай дүй дүршэлые манай промышленностиин болон юрэнхыдөө бүхы арадай ажахын бусад hалбаринуудай ажалшадай дэмжэн ашаглаха ёhотой байhаниинь дамжаггүй.

Түсэбтэ табан жэлэй габьяата ажалай түрүүшын зэргэнүүдтэ манай залуушуул дабшана, 400 мянган комсомолецууд, залуу ажалшад, 12 мянган комсомол-залуушуулай коллективүүд табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэ. Москвагай комсомол залуушуул, тэрэ тоодо Бауманска районойхид олон алдарта хэрэгүүдые үүсхэн эхилнэ. Стаханов ёhоор, коммунис ёhоор ажаллаха гэhэн Москвагай комсомолшуудай үгэhэн тангаригые бүхэсоюзна комсомолой суглаанда хабаадаhан 48 миллион хүн халуунаар дэмжээ. Манай гайхамшаг залуушуулда шэнэ ехэ амжалтануудые туйлахыень, нүхэд хүсэе!

Хүндэтэ нүхэд! Үдэр бүриингөө hанаашархал тухашараан соо, юрын ажал хэрэгтэ бидэнэр маниие тойроод үзэгдэжэ байгаа зарим баримта болон үзэгдэлнүүдые заримдаа согсолжо үрдидэггүйбди. Харин манай үедэ совет хүнүүдэй ниитын ажал ябуулгадаа харуулжа байгаа үльгэр жэшээнүүд олон мянган юм. Мүнөө манай хүдэлмэришэн, совет колхозник, совет интеллигент гансал өөрынгөө хэхэ ажалда ушар ёho мэдэнгээр, үүсхэлтэйгөөр хандадаг хүн бэшэ, харин бусадай аша туhын түлөө, өөрынгөө предприяти, район, область, республикын, өөрынгөө бүхы Эхэ ороной аша туhын түлөө ехэнхидээ оролдожо байдаг хүн юм.

Энэ хадаа олониитые идейно-политическэ талаар хүмүүжүүлхэ тушаа манай партиин саг үргэлжэ хэжэ байдаг ехэ ажалай бодото үрэ дүн мүн. Эсэсэй эсэстэ манай урагшаа дабшалгын шиидхэхы гол зүйл юун бэ гэхэдэ, ажалшадай үзэл сурталай талаар түгэс байлга, тэдэнэй политическэ ушар ёho мэдэлгын ургалта болоно бшуу.

Үзэл суртал түгэс байха гээшэ юуб гэхэдэ, өөрынгөө ажалые коммунизм байгуулха гэhэн агууехэ ниитэ хэрэгэй хубинь гээшэ гэжэ мэдэржэ байха: поэдэй хэлэhэнэй ёhоор, «минии ажал минии республикын ажалда шудхан ороно» гэжэ мэдэржэ, ойлгожо hураха ябадал болоно.

Мүн энэ юуб гэхэдэ, хара бэеэ хараха ябадалда, гээгдэнги заншалда, ором дүримөө алдаха болон hалан задагай ябадалда, хара амяа харагшын хайхарамжагүй занда болон хомхой хобдог ябадалда эбсэшэгүй байлга болоно.

Энэ юуб гэхэдэ, ажалай заршам тон нарилаар сахихыень, сог залитайгаар, үүсхэлтэйгөөр, бүхы хүсэеэ үгэхэ хүдэлхыень өөрэhөөшье, бусадhаашье эридэг байха ябадал болоно.

Энэ юуб гэхэдэ, агууехэ социалис Эхэ орондоо халуунаар дурлаха, манай амжалтанууд хадаа бата бэхи эб найрамдалай түлөө, эрхэ сүлөөгэй түлөө, социализмын түлөө бүхы арадуудай тэмсэлэй ниитэ хэрэгтэ оруулалта болоно гэжэ мэдэжэ байха ябадал болоно.

Ондоогоор хэлэхэдэ, нүхэд, үзэл суртал түгэс байха гээшэ юуб гэхэдэ, коммунизмын түлөө, тэрэнэй агууехэ уг зорилгонуудай илан мандахын түлөө эдэбхитэйгээр, ушар ёho мэдэнгээр тэмсэлшэ байха ябадал болоно.

Манай социалис общественна улам болбосоронги болохо тума, өөрынгөө хүгжэлтын дээдэ шата болгошо коммунизм тээшэ тэрэнэй улам саашаа дабшаха тума, манай граждaнинуудай, ажалай коллективүүдэй болон бүхы арадай ниитын эдэбхинь улам дээшэлэн, ажалшад гүрэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ улам үргэнөөр, гүнзэгыгөөр хабаадуулагдана. Энэ болбол манай ниитын хүгжэлтын шухала жама ёhонуудай нэгэниинь мүн. Энэ хадаа социалис демократиие хүгжөөн нарижуулhан хэрэг мүн. Энээниие манай парти айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ тоолодог.

Соведүүдэй хүдэлмэри гээшэ эрхэтэдэй ниитэ-политическэ эдэбхиин гол шухала түхэл маягуудай нэгэн юм.

Соведүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха, арад зонтой тэрэнэй холбоое бэхижүүлхэ хэрэгтэ манай парти хододоо ехэ анхарал хандуулдаг байhан, хандуулдагшье юм. hүүлэй жэлнүүдтэ Соведүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха зорилгоор хэдэн хуулинууд абтаhан байна. Мүнөө эдэ шиидхэбэринүүд бодото дээрээ бэелүүлэгдэнэ. Тиин бидэнэр совет органуудай үүргэ болон харюусалгые саашадань дээшэлүүлхын түлөө, тэдэнэй хүдэлмэриин демократическа гол ёhонуудые саашадань хүгжөөн гүнзэгыруулхын түлөө нэтэрүү шангаар оролдохо ёhотойбди.

Соведүүдэй хүдэлмэриин амжалта депутадуудай өөhэдынь уялгаа ямараар дүүргэhэнhээнь айхабтар ехээр дулдыдаха байhаниинь ойлгосотой.

Соведэй депутат байха гээшэ хүндэтэйшье, гэхэтэй хамта, мүн айхабтар харюусалгатай, орёо хэсүү хүдэлмэри юм. Депутат гээшэмнай засагай органуудта өөрынгөө hунгуулhан округой ажалшадай аша туhые харуулагша байхаhаа гадна, мүн нютагуудта ниитэ гүрэнэй аша туhые сахидаг түлөөлэгшэ юм. Тэрэ хадаа бүхы совет арадай аша туhада партиин политикын шууд сэхээр бэелүүлэгдэхын хойноhоо оролдожо байха ёhотой.

Манай депутадууд айхабтар ехэ эрхэтэй юм. Депутадуудай эрилтэ болон дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандаха, өөрынгөө уялгануудые дүүргэлгэдэнь туhалха гээшэ манай хуулиин эрилтэ мүн. Тиин энэ эрилтэ шууд дүүргэгдэхэ ёhотой.

Коммунист-депутадуудай үүргэ тухай,тэдэнэй нэрэ хүндын, үльгэр жэшээгэй удха шанар тухай түсгаар тогтожо хэлэхэ шухала. Манай ниитэ хэрэгэй түлөө коммунист хододоо ехэ харюусалга даажа ябадаг. Харин коммунист-депутат энэ хэрэгэй түлөө, минии hанахада, хоёр дахин ехэ харюусалгатай. Эдэ үдэрнүүдтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн коммунист бүхэн энээн тухай хододоо hанажа ябаха, тиин социалис демократиие хүгжөөхэ, манай арадай засагые саашадань бэхижүүлхэ агууехэ хэрэгтэ өөрынгөө бодото хубита оруулжа шадаха гэжэ би этигэнэб.

Хүндэтэ нүхэд, манай алдарта арми тухай хэлэнгүй гаража шадахагүй байнаб. Манай арми — эб найрамдалай арми юм. Аха дүү оронуудай арминуудтай хамта манай аюулгүй байдал болон манай амгалан ажалые сахин хамгаална. Энээнэйнь түлөө манай арад Зэбсэгтэ хүсэнүүдтээ дуратай юм.

Нүхэд! Зүб ёhоной гадаадын политика гээшэ манай коммунис байгуулалтада таатай зохид амгалан эрхэ нүхэсэл олгожо үгэхэ ёhотой. Тиин манай дотоодын хүгжэлтын асуудалнуудтал адли гадаадын политикын асуудалнуудшье hунгагшадые ехээр hонирхуулжа байhаниинь ойлгосотой.

Уласхоорондын хэрэгүүдэй талаар манай партиин болон гүрэнэй баримталдаг хараа шугам hайн мэдээжэ. Тэрэ хадаа социализмын өөрынь уг удхаhаа гаража, совет хүнүүдэй, мүн социалис оронуудтахи манай аха дүүнэрэй амгалан ёhоной зохёохы ажалай аша туhада бүри мүhэн зорюулагдана. Хэлбэришэгүй ангиин шэнжэтэй байhан тула тэрэ хадаа эб найрамдалай, бүхы арадуудай эрхэ сүлөөгүй ба аюулгүй байдалай хэрэгтэ, национальна талаараа тэдэнэй бэеэ даанхай болохо, социальна дэбжэлтын хэрэгтэ алба хэдэг, бүхы дэлхэй дээрэхи эгээл үргэн ниитэ арад зоной аша туhада харюусадаг юм. Совет арад энэ политикые тон халуунаар, нэгэн hаналтайгаар дэмжэдэг. Энэ политикые бидэ саашадаашье эдэбхитэйгээр, нэтэрүү оролдосотойгоор бэелүүлхэбди.

Эбэй ёhоор зэргэ оршохо арга боломжотой байhаниинь, тиин тиитэрээ тэрэнэй шухала байhаниинь үргэн ниитэ арад зоной, мүн олонхи оронуудай зонхилхы бүлэгүүдэй ухаан бодолдо hүүлэй жэлнүүдтэ батажан hуурижанхай. Дэлхэйн оршондохи хүсэнүүдэй шэнэ тэнсүүриhээ уламжалан, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал hуларха аргатай болоhон байгаа. Капитализм болон социализмын хоорондохи түүхэтэ арсалдаае мүнөө буржуазна дэлхэйн хүтэлбэрилэгшэд буу зэбсэгэй хүсөөр шиидхэхэбди гэжэ hанаашалжа шадахаяа болёо. hандаргахы туйлай ехэ хүсэтэй буу зэбсэгтэй хоёр талын оршожо байhан эрхэ байдалда оршон байдалые улам саашадань түгшүүрилтэй болгохо ябадалай удха үндэhэгүй, айхабтар ехэ аюултай байhаниинь улам бүри эли тодо боложо байнхай.

Гүрэнүүд хоорондын эбэй ёhоор зэргэ оршохо ёho гүримүүд хоёр талын ба олон талын шэнжэтэй, уялгалхы удхатай олон тоото тусхай документнүүд дотор, тэрэшэлэн политическэ декларацинууд дотор батаар найруулан зохёогдонхой. «Хүйтэн дайе» үгы хэхын, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые бага болгохын тулада политическэ туйлай ехэ хүдэлмэри хэхэ баатай болгодоо hэн. Түгшүүрилтэ байдалые hуларуулха хэрэгтэ Советскэ Союзай болон социалис ханин нэгэдэлэй бусад оронуудай хамтын ажал ябуулга, эзэрхэг түримхэй ба дайнай хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр хэhэн тэдэнэй шууд сэхэ тэмсэл шиидхэхы удха шанартай байгаа гэжэ хэлэхэдэ болоно.

Эбэй ёhoop зэргэ оршохо, али алиндаа аша туhатай харилсаа холбоо бэелүүлхэ гол ёhонуудые үдэр бүриин бодото ажал хэрэгүүдтэ нэбтэрүүлхэ зорилгын түрүүшын ээлжээндэ табигдажа байhан үедэ мүнөө дэлхэй орожо байна гээшэ.

Энэмнай харюусалгатай үе болоно. Гүрэнүүдэй болон арадуудай хуби заяае бэе дээрээ даажа абаhан хүнүүд хадаа ажал хэрэгүүднай хэлэhэн үгэтээ алгасанагүй гэжэ баталан харуулха ёhотой. Эб найрамдалай лозунг урдаа бариад, эбэй ёhoop зэргэ оршохо гол ёhонуудые, мүн түгшүүрилтэ байдалай hуларhые зүбшөөжэ байгаад, энээниие юрэл нюдэ далдалхын тулада хэнэ бэшэ, харин бодото дээрээ «хүйтэн дайнай» үеын политикада hөөргөө тэхэрихые хүсэдэг, буу зэбсэг үрдилдэжэ байгаад бүтээхые уряалдаг, социализмын оронууд тушаа нюуса далдагүйгөөр харша ябадал гаргадаг тиимэ политигуудшье бии байhаар.

Тиимэ политигуудай гаргадаг хүсэлэл оролдолгонь арадуудай хүсэл эрмэлзэлтэй тааралдадаггүй байна. Теэдшье тэдэнэр экономическа шэнэ бэрхэшээлнүүдhээ, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулай бии болохоhоо ондоо юушье дурадхажа шадахагүй байна бшуу. Гэхэ зуура, тэдээндэ саг соонь харюугай сохилто үгөөгүй hаа, бүгэдэ ниитын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, арадуудай хоорондо амгалан ёhoop хэгдэдэг харилсаа холбоо хүгжөөхэ ябадалые тэдэнэр удааруулжа шадаха байна.

Ажабайдал нигэжэ hургана: эб найрамдалай ёhотоор лэ бата бэхи болохын тулада гүрэнэй болон политическэ ажал ябуулагшад хэлбэришэгүй, шууд сэхэ хүсэлэл оролдолго гаргаха, түгшүүрилтэ байдал hуларуулха дурагүйшүүлэй урдаhаа тэмсэжэ шадаха. тииhээ тиитэрээ тэдэнэй үгэ соо ябахагүй зэргэтэй.

Түгшүүрилтэ байдал hуларуулга туhатай гү, али хоротой гү, ондоогоор хэлэбэл, улам бэхижэжэ байгаа эб найрамдал, мүн дайнай аюулай бага боложо байhан эрхэ байдалда ажаhуухада туhатай, гү, али хоротой гү гэhэн элдэб hанал бодолнуудые баруун оронуудай харюусалгатай гэжэ hанамаар зарим ажал ябуулагшадай зүгhөө дуулахадаа, гайхангүй байхын аргагүй.

Зарим нэгэн ороной зонхилхы бүлэгүүдэй талархалда хүртэхын тулада имагтал дотоодын политическэ, тактическа бодомжотойгоор түгшүүрилтэ байдалай hуларалгын аша туhые нэжэглэхэ гэhэн hэдэлгэ гаргагдана гээд манда заримдаа хэлэдэг байха юм. Теэд, сэхынь хэлэхэдэ, эб найрамдал бэхижүүлхэ гээшэ мүнөөнэй болон ерээдүйн үеын хүнүүдтэ даншье hаа, горитой ехэ хэрэг болоно , тиимэhээ тэрэниие ямар нэгэн ушар байдалhaa гү, али hанаан сэдьхэлhээ дулдыдуулжа болдохогүй гэжэ бидэ батаар этигэнэбди.

Бидэ өөhэдын үзэл сурталтай, өөhэдын hанал бодолтой гээшэ аабди даа. Тиихэ зуураа, эб найрамдал бүхы арадуудта тон адляар хэрэгтэй дэлхэйн ядерна дайнай аюулые усадхаха гэжэ бүхы гүрэнүүд эрмэлзэдэг гэжэ бидэ тоолонобди. Энэ хадаа эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ талаар хамтын хүсэлэл оролдолгымнай гол үндэhэ hуури мүн болоно. Совет-американ харилсаанууд тухай хэлэхэ зуураа, США-гай президент Форд hаяшаг иигэжэ онсолон тэмдэглээ: «Түгшүүрилтэ байдал hуларуулга хоёр талада аша туhатай юм». Минии hанахада, энээниие зүбшөөнгүй байхын аргагүй.

Түгшүүрилтэ байдал hуларуулга дам саашадаа хүгжөөгдэхэ аргатай, хүгжөөгдэхэ ёhотой гэhэн бодол hанамжа хубилашагүйгөөр баримталнабди. Тиихын тулада гүрэнүүд хадаа нэгэ талын бэшэ, харин өөhэд өөhэдынгөө, имагтал өөhэд өөhэдынгөө аша туhые ёhотой hайнаар хараадаа абаха, нигэжэ бэе бэедээ найдалсалгын үндэhэ hуури дээрэ договороор баталhан уялгануудые даажа абаха ёhотой, Иимэ үндэhэ hуури дээрэ, сэхыень хэлэхэдэ, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал hуларуулгада эхи табигдаhан байгаа, иимэ үндэhэ hуури дээрэ тэрэ мүнөөшье хүгжэжэ байhаар.

Нүхэдүүд, энэ трибунаа дээрэhээ үшөө дахин иигэжэ эли тодоор мэдүүлхыемни зүбшөөгыт: Советскэ Союз, тэрэнэй Коммунис парти ба бүхы совет арад уласхоорондын оршон байдалые hайжаруулхын .түлөө, гүрэнүүд хоорондын амгалан ёhоной холбоо барисаа бэхижүүлхын түлөө, Европодохи аюулгүй байдалай улам бэхижэхын түлөө, Францитай, Холбоото Штадуудтай, ФРГ-тэй, Англитай, Италитай, Японтой, мүн бидэнтэй холбоо барисаа байгуулха дуратай бүхы оронуудтай тогтооhон харилсаануудаа улам саашадань hайжаруулхын түлөө эрид шууд, хэлбэришэгүйгөөр тэмсэнэ, саашадаашье тэмсэхэ байна.

Европодо, мүн манай бүхы дэлхэй дээрэ бүри тогтууритай, бата найдамтай эб найрамдал байгуулхын тулада hаяын сагта шэнэ томо ба бодото алхамууд хэгдэжэ боломоор юм гээд бидэ тоолонобди.

Энэ хадаа бүхы Европын зүблөөндэ хабаатай байна. Эндэхи хүдэлмэриин ехэнхи хубинь хэгдээ, hаяын сагта дүүрэхэ юм.

Түбэй Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэг хороохо тухай Венэдэ болодог хэлсээнүүдые, НАТО-гай оронуудай хэхэ гэжэ үшөөл hэдэдэгтэл адляар, нүгөөдэ талада орходоо сэрэгэйнгээ хүсэ шадалые улам шангадхаха арга зэбсэг болгон хэрэглэхые hэдэхэ бэшэ, харин эдэ хэлсээнүүдтэ үнэн сэхээр, бодото ёhoop хандабал, түбэй Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүд болон буу зэбсэг хороохо тухай Венэдэ болодог хэлсээнүүдшье энээндэ хабаатай юм.

Энэ хадаа Советскэ Союз ба Америкын Холбоото Штадуудай хоорондохи харилсаануудташье хабаатай.

Энэ жэлдэ совет-американ дээдэ тушаалтадай шэнэ уулзалгын болохоёо байhантай дашарамдуулан, мүнөө үедэ эдэ харилсаануудые хүгжөөхэ тушаа хараалагдажа байhан алхамууд, тэрэ тоодо Владивостогто үгээ ойлголсоhоной үндэhөөр стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха тухай шэнэ хэлсээ баталhан ябадалые оруулалсан — эдэ хадаа ехэ хэрэгтэй, шухала алхамууд гээшэ. Буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээхэ ябадалтай тэмсэхэ талаар хэгдэжэ боломоор бүхы юумэн энээгээр дүүрэшэнэ гэжэ бидэ оггошье тоолоногүйбди.

hүүлэй жэлнүүдтэ баталагдаhан хэлсээнүүдэй эсэстэ буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгэ зарим участогуудта нэгэ бага удааруулагдана гэжэ hайн мэдээжэ. Энэ хэрэгтэ социалис гүрэнүүдэй дүүргэhэн үүргэ тон шухала юм. Зүгөөр буу зэбсэг улам ехээр бүтээлгэ болюулагдаа гэжэ бидэнэй үшөө хэлэжэ шадахагүй байhаниинь гэмшэлтэй.

Баруунай зарим томо гүрэнүүдтэ сэрэгэй бюджедүүд аргагүй эдэбхитэйгээр ехэ болгогдоно. Хуули гаргадаг органуудаар дамжуулан, үшөө шэнэ шэнэ мүнгэ зөөри hомолуулхын тулада сэрэгэй албан зургаанууд туйлай ехэ хүсэлэл оролдолго гаргажа байдаг. Энэ хэрэг ондоо шэглэлээр эрхилэгдэхэ ёhотой гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Бидэ сэрэгэй бюджедүүдые хороохын түлөө тэмсэнэбди. Иимэ юумэ хэхыень бусад томо гүрэнүүдые уряалнабди. Манай орон буу зэбсэг хизаарлахын, хороохын түлөө нугаршагүй сэхээр тэмсэдэг, буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэдэг байгаа, тэмсэhээр шье. Энэ талаар бидэ өөhэдынгөө хүсэлэл оролдолгые саашадаашье hуладхахагүй бди.

Энээнтэй дашарамдуулан, би нэгэ шухала асуудалай удха шанарые онсолон тэмдэглэхээ hанаа hэм. Энэ асуудал гүрэнүүдэй хоорондо баталагдаhан хэлсээнүүд соо үшөө бэшэгдээгүй ба hаар. Тиигэбэшье, манай батаар этигэhэнэй ёhоор энэ асуудал үдэр ерэха бүри улам хурса, хойшолуулхашагүй боложо байха юм. Хү[...] зониие олоор хюдадаг шэнэ буу зэбсэг, тиимэ буу зэбсэгэй, шэнэ түхеэрэлгэнүүдые гүрэнүүдэй, нэн түрүү томо гүрэнүүдэй байгуулха ябадал хорихо тушаа хэлсэ[...] баталха тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Мүнөө үеын эрдэм, техникэ тон хурдан түргэнөөр хүгжэжэ, ядерна буу зэ[...] сэгтэ орходоо, үшөө бү[...] аймшагтай буу зэбсэг б[...] гуулха горитой аюул б[...] болоно. Иимэ буу зэбсэ[...] бии болохо зам дээрэ да[...] дашагүй ехэ хаалта таб[...] гын шухала байhые хүн [...] рэлтэнэй сэсэн ухаан [...] hэшхэл баадхана.

Энэ зорилго хадаа ол[...] тоото гүрэнүүдэй, түбх[...] түрүүндэ томо гүрэнүү[...] зүгhөө хүсэлэл оролдо[...] гаргаха эрилтэ табина гэж[...] ааб даа. Тиигээд энэшье [...] рэгтэ нэгэ шэглэл зам[...] ажаллаха зуураа, Совет[...] Союз ба Холбоото Ш[...] дууд, манай hанамж[...] ёhoop, бага бэшэ хубит[...] оруулжа шадаха hэн.

Нүхэдүүд! Гадаадын [...] литикын талаар манай п[...] тиин хэдэг бүхы юумэн [...] даа совет арадай, аха [...] социалис гүрэнүүдэй [...] дуудай аюулгүй байдал, [...] найрамдал хангаха, бүг[...] ниитын эб найрамдал б[...] жүүлхэ хэрэгтэ зорюу[...] данхай юм. Дотоодын по[...] тикын талаар манай парт[...] хэдэг бүхы юумэн хадаа [...] сэй эсэстэ совет арад[...] hуудал байдалые улам h[...] жаруулха хэрэгтэ зорюу[...] данхай юм.

Манай партиин ХХ[...] съездын эхилтэр холо [...] болоо. Совет арад шух[...] шухала энэ событида [...] бэлдэжэ байна. Бол[...] байгаа съезд хадаа [...] партиин тэмсэдэг агу[...] уг зорилго тээшэ даб[...] зам дээрэхи шэнэ шух[...] зорилгонуудые хар[...] байха гэжэ бата найда[...] гаар хэлэжэ болоно. Эд[...] зорилгонуудые туйлаха [...] рэгтэ бидэ бүхы хүсэ [...] далаа зорюулнабди.

Партиин Центральна [...] митет үдэр бүри хэдэн [...] гаад бэшэгүүдые абана. [...] политика ябуулhанай т[...] арад зоной hайн h[...] байдал тухай анхарал [...] долго гаргаhанайнь т[...] совет хүнүүд эдэ бэш[...] соогоо үнэн зүрхэнэй [...] баясхалан хүргэнэ. Бид[...] дэмжэлгыень үндэрөөр [...] нэнэбди. тэрэ хадаа [...] шуулан зоригжуулна, [...] гална. Үнэн зүб харhа [...] гамаар дабшажа ябаh[...] мнай, эб найрамдалай [...] лон совет хүнүүдэй зол [...] галай аша туhада ко[...] низм байгуулгын агу[...] зорилгонуудые бүх[...] амжалтатайгаар шиид[...] байhанаймнай үшөө нэг[...] таламжа мүн гэжэ энэ [...] жэлгыень тоолонобди.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Нү[...] дэр, июнийн 15-да, СССР[...] гражданинууд хадаа [...] мунистнууд болон пар[...] набшэ хүнүүдэй бата [...] дэлэй кандидадуудай т[...] дуугаа үгэжэ, манай ар[...] бата нэгэдэлые, ленин[...] партияа тойроод, тэрэ[...] нягтаар жагсаhые үшө[...] хин элирхэйлэн харуу[...] байна. Арадай hунгаhан [...] нүүд — республикану[...] Верховно Соведүүдэй [...] нютагай Соведүүдэй [...] гадууд тэдээндэ үзүү[...] этигэл найдабариие эрх[...] харюулха, арад зоной ү[...] бэелүүлхэ уялгаа нэрэ[...] түрэтэйгөөр дүүргэхэ [...] гэжэ партиин Центра[...] Комитет батаар найд[...] Танай депутадта канди[...] байhан бишье таан[...] иимэл найдуулга үгэн[...]

Үндэр этигэл найд[...] үзүүлhэнэйтнай түлөө [...] дахин баяр хүргэнэб, н[...] дүүд.

(Нүхэр Л. И. Бреж[...] хэлэhэн үгэ тон ехэ [...] ралтайгаар шагнагдаа, [...] удаан үргэлжэлhэн [...] ташалган нэгэнтэ бэш[...] лоо. Суглаанда хабаа[...] хэлэhэн үгынь түгэс[...] үгэнүүдые нэрьемэ [...] ташалгаар уттаа. Сове[...] Союзай Коммунис парт[...] тэрэнэй ленинскэ ЦК-[...] хүндэлэлдэ, коммуни[...] гуулагша — совет ар[...] хүндэлэлдэ зал соо [...] табигдаhан байна).

ЛЕНИНЭЙ ПАРТИИН УДАРИДАЛГА ДОРО КОММУНИЗМ ТЭЭШЭ УРАГШАА

—иимэ уряатайгаар республикымнай арад зон РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Советүүдэй ба нютагай Советүүдэй депутадта кандидадууд—эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэжэ байна.

БАТА АЛХАМААР

Үнгэрһэн һунгалтаһаа мүнөө болотор манай Зэдын аймагта ехэхэн хубилалта боллоо. Аймагаймнай ажахы, кульпура саашадаа хүгжөө, промышленность болон хүдөө ажахын продукци бүтээлгэ дээшэлээ, нютагай хүдэлмэрилэгшэдэй материально-техническэ бааза улам бэхижээ. Гол түлэб хонин ажалтай аймагай колхоз, совхозууд ажахынгаа энэ һалбарида саашань түргэнөөр хүгжөөхэ талаар нилээд алхам хээ, эбэртэ бодо малай тоо толгой горитойгоор олошоржо, һаалиин үнеэдэй, хонинойшье болон гахайнуудые ажахынгаа таргалуулха хэдэн комплексүүд ашаглалгада оруулаа.

Сабшалан, таряалангай талмай үргэдхэжэ, тэрэнэй ашаг үрэ дээшэлүүлхэ талаар олон хүдэлмэри хэгдээ. Тэдэнэй хэдэн жэлэй туршада ... ажахынуудта 47 гектар шэнэ газар ашаглалгада, 451 гектар талмай бэлшээри ашаглагдаа, 339 гектар дээрэ уһалгын системэ баригдаа. Аймагаймнай ажалшадай хүдэлмэри ажаллаһанай ашаар ... ажахын продукци хүдөө ажахын жэл бүри дээшэлнэ. Наймадахи табан жэлэй 4 жэлэйхээ сасуулхада эхэнэй табан жэлэй 4 жэлдэ мяха худалдалга 26 процент, нооһон — 41, үнэн — 148 процент дээшэлээ. Илангаяа үнгэрөөшэ 1974 ондо манай хүдөө ажахын ажалшад горитой амжалта туйлаа. Гүрэндэ тэрэ гүдүр 1.993 центнер тариа, 16.183 центнер мяха, 886 центнер нооһон, 204,5 мянган литр үһэн худалдагдаа.

Гүрэндэ һү, нооһо худалдаха хэрэгтэ Ленинэй, XX съездын нэрэмжэтэ колхозууд, Борьёогой, «Октябрьский» совхозууд, «Коммунизм», Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозууд, Өөрөй, Торийн совхозууд ехэ хубитай оруулаа. Эдэ ажахынуудай эрхим хонишод Г-Ц. Г. Цыремпилова болон Г. Л. Гуржаев, Д. Я. Свистунов, Г. Базаров, Г. Г. Шишкин, Б. Б. Баиров, Т. П. Буляшева, А. Д. Цыренжапов, Г. Ч. Айдаев, Г. И. Сажуев, Б. Г. Гомбожапов, С. Лубсанова гэгшэд 100 хонин бүриһөө 120-100 хурьга хүргэжэ жэл бүри абадаг.

Аймагай һаалиин 34 фермэнүүдэй 23-нэйнь үнгэрөөшэ жэлдэ һү хааха түсэб болзорһоонь дүүргэхэ болонхой. Эрхим һаалишад аймаг дотор үшынхеэ үнеэн бүриһөө мянган килограммһаа дээшэ һү һаагаа. Тиихэдэ Борьёогой совхозой үнеэн бүриһөө 7 килограмм һүн һааг... нооһо тарянай ургаса

дээшэлүүлхэ талаар баһал бага бэшэ амжалта туйлагдаа. Үнгэрһэн 4 жэлэй туршада тарилгын талмай аймаг дотор 3,5 мянган гектараар үргэдөө. 1974 ондо ган гасууран байгаа һаа, 495,5 мянган центнерээр үлүүтэй тариан абтаа. Доржи Банзаровай, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудай механизаторнууд тарилгынгаа талмайн гектар бүриһөө 10—11 центнер бүхэ хураажа абаа. Р-Д. Л. Балдановай, В. М. Бриковэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд механизаторнууд гектар бүриһөө 12—14 центнер ороһо суглуулаа. Аймагай тэрэ комбайнернууд М. Ахметчин, В. С. Чагдуров, М. Ц. Бальчиков, А. А. Метёлкин, тракторнстнар И. П. Поддельский, С. У. Батуев, В. Я. Зарубин, луговодууд С. Ф. Тараканoвский, М. Н. Селиванов, кукурузашан Н. Г. Гарифулин болон бусад табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ болоо.

Энэ хугасаада аймагай промышленна предприятинуудые нилээд ургашал дабшаа. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1971 ондо 3.022 түхэригтэ болоһон һаа, үнгэрһэн жэл 4.310 мянган түхэригтэ хүрөө. Электрын эрэһэ хүсэ ашаглалта 18,4 миллион киловатт-час байһан һаа, 26 миллиондо хүрэтэрөө нэмээ. Аймагай тоһоной завод, хэлэхэ холбооной, Зэдын ашаа буулгадаг бааза болон бусад предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд коллективүүд болохоё байгаа һунгалтын үдэрые, ажалай шэнэ амжалтаар угтахаа байна.

Манай партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүд бэелүүлэгдэжэ, үйлэдбэриин болон культурна ажахыуудай барилганууд ехээр хэгдэдэг болоо. Энэ хэрэгтэ түрэнэй зүгһөө мүнгэн ехээр һомолгодоно. Табан жэлэй дүрбэн жэл соо капитальна барилгануудта мүнгэ һомолголго 20.321 мянган түхэригтэ хүрэжэ, 1970 ондо хэгдэһэн мүнгэн дүрбэн жэл соо 10 хүдөө хэдэ байһан дүнда зэргээр 5.080 мянган түхэриг һомолгогдоно. 150 хүнэй нэгэ дорһо эмшэлүүлхэ больницын байшан, комплекс, 56 хүнэй орһо гостиница, аймагай Советэй захиргаанай байшан, 24, 16 байрануудтай ажахынуудай байшангууд, 8 квартиратай 4 байшан Петропавловка тосхондо баригдаа. Зэдэ гол дээгүүр 3 томо хүүргэнүүд баригдаа.

Энэнийэ гадна хүдөө нютагуудта, илангаяа Бургалтай, Гэгээтэй, Өөрөй, Белоозерск тосхонууд шэнээр бодоһон мэтэ хубилаа. Мүн бусад тосхонуудта хэгдэжэ байһан барилганууд олон.

Хоёр жэлэй соёл культурын добтолгын үедэ нютаг бүхэндэ ехэ юумэн хэгдээ. Гэр байрын газаагуур модо, ургамал тариха, зам харгы, гудамжануудые заһаха, ноорооулха ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Үнгэрһэн 4 жэл соо аймаг дотор 14,3 мянган дүрбэлжэн метр байрын гэрнүүд баригдаа. 1975 ондо колхоз, совхозуудта 2,2 мянган эмхи зургаануудта 3,5 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдажа байна.

Энээнэй урдахи һунгалтаһаа хойшо 640 үхибүүдые баттааха 2 дунда һургуули, 400 хүүгэдэй байха хэ ясли-садууд, 300 һуриһтай соёлой байшан, 64 хүнэй байха хамтын байра, сомоной Соведүүдтэй 2 байшан, нийтын баннинууд, столово, 12 наймаашантай магазин, типографиин, фильмүүдэй базын байшангууд болон хоёр квартиратай олон гэрнүүд аймагай түбтэ бодхоогоо.

Гүрэн түрын гүн ехэ анхарал оролдолгын ашаар ажалшадай абадаг салин хүлһэн нилээд нэмэгдэн байна. Гүрэнэй зүгһөө пенсионернүүдтэ, олон хүүгэдтэй гэр бүлэдэ, ганса эхэнэрнүүдтэ үгтэдэг тэдхэмжын хэмжээн сар үргэлжэ ургажа байна. Хүн зоной эрилтэнүүдые бүхы талаарнь хангаха хэмжээнүүд абтажа байдаг. Нёдондо жэл 16.9 миллион түхэригэй эд бараан аймагай хүн зондо худалдагдаа. Тэрээн соо 72 автомобиль, 531 телевизор, 349 холодильник, 151 мотоцикл болон мотороллернууд һайн малалаагда.

Аймаг дотор хүдөөгэй 13 соёлой байшангууд, хүдөөгэй 12 клубууд, 35 библиотеканууд, хүүгэдэй хүгжэмэй 2 һургуули, 40 кино-түхеэрэлгэнүүд хүдэлнэ. Элүүрые хамгаалгын 7 больница, 28 фельдшерско - акушерска пунктнууд, 220 хүнэй байха 4 ясли хүдэлнэ. Аймагай «Зэдын үнэн» газетэ буряад, ород хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ, жэл соо 577 мянган хэһэгээр тарана. Аймагай тосхон бүхэн телевизор харахаа аргатай болоо.

Үнгэрһэн жэлэй юбэ һарын болон бүхы жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдэр аймагаймнай хоёр удаа КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй, ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан тугуудта 1-дэхи мүнгэн шантайгаар. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулагда һэн.

Болохоёо байһан һунгалтые аймагаймнай арад зон ажалай амжалтаар угтажа, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа нэгэн һаналтайгаар үгэжэ, манай ороной саашадаа улам ехээр һалбаран хүгжэхыень хүсэхэ юм.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ,
Зэдын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Һунгалтын урда тээхи үдэрнүүд... Мартагдашагүй үдэрнүүд... Суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө этигэл найдабарида хүртэжэ, совет засагай органуудай депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдээд ябахадаа, сэдьхэл зүрхэеэ хүдэлгэмөөр, уярмааршье байдаг ёһотой даа...

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Улаан-Үдын трикотажна фабрикын хүдэлмэрилэгшэд Лариса Ивановае, Алла Фоминае, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Зинаида Ербановае, горсоведэй депутадта кандидат Матрена Тулохоновае, Александра Халтуевае харанат. Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БАМ-ай ТҮЛӨӨ ДУУГАА ҮГЭНЭБ

Мүнөө Хойто-Байгалда хүлгөөтэй, шуулатай. Хоридохи зуун жэлэй асари ехэ Байгал-Амарай түмэр замай магистралиин барилгашад эндэ ерэһэнһээ хойшо нилээд ехэ ажал хэһэн, хэнэшье, Аймагай түб Нижнеангарск мүнөө танигдахаар бэшэ боложо байнхай Байрын гэрнүүд, столовын болон клубай, сад-яслиин байшангууд эндэ баригданхай. «Нижнеангарсктрансстрой» трестын, «Главтоннельметрострой» трестын 11-дэхи тоннельнэ отрядай барилгашад эндэ олоор ажаһууна, ажаллана.

Нижнеангарскһаа баруулжаа 30-аад модоной газарта Курла нютаг оршодог юм. Эндэ урдань ангуушад лэ хүрэжэ ерэдэг бэлэй. Байгалай эрьедэхи багахан талмай дээрэ ангуушадай гансал урса гэрхэн байдаг юм һэн. Нёдондо жэлэй зун БАМ-ай түрүүшын барилгашад иишэ ерэжэ, Байгалай шэлэнүүд тээшэ самсаал гаргажа эхилээ бэлэй. Мүнөө Курлада нилээд ехэ барилга хэгдэжэ байна. 60 хүнэй нэгэ зэргэ һуужа эдеэлхэ столовын, баниин, 80 залуу хүдэлмэришэдэй хамтын байра, хоёр бүлэ айлай орохо зургаан гэр баригдаһан юм. Һаяшаг эмхидхэгдэһэн барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын коллектив мүнөө Курлада байрын гэрнүүдые, эдеэ хоолой зүйлнүүдые, оньһон техникэ хадагалха складуудые барина. Эндэ пристань баригдаба. Июниин 10-да «Клара Цеткин» гэжэ теплоход Байгалай портһоо түрүүшын ашаа асаржа ерээ. Иигээд Баргажанай адагһаа, Байгалай портһоо ашаан далайгаар сэхэ Курлада буулгагдадаг болохонь.

Курлаһаа дүрбэн километр саанахана Таежный, тэндэһээ сааша Дабаан, Новогодний тосхонууд баригдажа эхилэнхэй. Байгалай хаданууд доогуур 7 километрэй тоннелиин малтагдаха газарта дүтэхэнэ Горноснежинск поселок баригдажа байнхай. Эндэ тоннель малтагшад ажаһууха, ажаллаха юм. Байгша он соо эндэ магазинай, клубай, баниин болон бусад олон барилганууд хэгдэхээр хараалагдана.

Шэнээр эмхидхэгдэһэн 12-дохи тоннельнэ отрядай 4-дэхи участогай хүдэлмэришэд Горноснежинск поселогто барилга хэжэ байна. Богонихон саг соо Хойто-Байгалай газар дайда дээрэ шэнэ хэдэн тосхонууд ербын бодоод, үдэр хоногой ошохо тума улам үргэдхэгдэнэ.

Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын, 12-дохи тоннельнэ отрядай барилгашад байрын гэрнүүдые һайн шанартайгаар, бүри түргэнөөр бариха гэжэ эрмэлзэнэ. Залуу хүдэлмэришэд оролдосо, үүсхэл гаргана. Оронoймнай олохон хизаар, областьнуудһаа ерэһэн залуу хүдэлмэришэд амжалтатай һайнаар хүдэлнэ. А. Субботин (Донбасс), В. Минеев (Кузбасс), В. Озеров (Харьков) гэгшэд залуушуулда түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябана. Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулан абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэн «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 11-дэхи тоннельнэ отрядай бүлэг хүдэлмэришэд Илалтын тугай дэргэдэ дүрэ зурагаа буулгуулха хүндэдэ хүртөө һэн. Залуу барилгашад А. Поздняков, А. Пихтарь бидэ гурбан Москва ошоо һэмди. Москвада БАМ-ай Зүүн, Баруун, Түбэй участогуудай хүдэлмэришэдтэй танилсаһан, ажал хэрэг тухайгаа хөөрэлдэһэн байнабди.

Мүнөө Хойто-Байгалда барилга түлэг дундаа хэгдэжэ байна. Хойто-Байгалай ажалшад, БАМ-ай барилгашад РСФСР-эй Верховно Соведэй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, мүн республикын нютагай Соведүүдтэ депутат болгон дэбжүүлэгдэһэн түлөөлэгшэдые һунгаха һунгалтын үдэрые ажалай баян бэлэгүүдтэйгээр угтаба.

А. ПЕТУШИНОВ,
12-дохи тоннельнэ отрядай 4-дэхи участогай комсомолой организациин секретарь.

ДҮРБЭН ЖЭЛ СОО

△ Дүрбэн жэлэй туршада 909,9 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада оруулагдаа. 21 мянган бүлэ айл шэнэ гэрнүүдтэ нүүн ороһоң байна.

△ Республикын городууд, хүдөө тосхонуудта таатай зохид гэр байранууд баригдана. Тиигэжэ водопроводой, канализациин, халуун уһаар хангаха лини барилга дүрбэн жэл соо 62 процентээр нэмээ.

△ Дүрбэн жэлэй туршада 35 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай кооперативна барилга ашаглалгада оруулагдаһан байна.

△ Городууд, хүдөө тосхонууд болбосон түхэлтэй болоо. Энэ хэрэгтэ дүрбэн жэл соо 13 миллион түхэригэй мүнгэн гаргашалагдаа.

△ Улаан-Үдэ городые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Үдэ гол дээгүүр шэнэ хүүргэ баригдаа. 1905 оной революциин, Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэнүүдтэ автомашинануудай ябаха хүүргэнүүд ашаглалгада тушаагдаа. Никольско тосхон хүрэтэр трамвайна лини татагдаа, мяханай комбинат хүрэхэ лини баригдажа байна.

ҺАНАН, ДУРСАН ЯБАДАГБИ

ССР Союзай Верховно Соведэй түрүүшын сессиһээ эхилээд, нилээд олон удаа энэ ехэ хуралдаанда хабаадаһан байнаб. Тиин манай ороной бүхы яһатанай түлөөлэгшэдые эндэ харахаш, тэдээнтэй уулзахаш. Эреэн хубсаһатай узбегшье эхэнэртэй, хурьганай арһан малгайтай Кавказай түлөөлэгшэдтэй ушархаш. Казахшье, таташье, яхадшье, хальмагшье нүхэдтэй золгохош. Юрэдөө, манай орондо ажаһуудаг бүхы яһатанай түлөөлэгшэд Совет гүрэнэй дээдын зургаанда һунгагдадаг, хуралдаандань хабаадалсажа, гүрэн түрын асуудалнуудые шиидхэлсэдэг гэжэ эндэ хэлэлтэшьегүй мэдээжэ aаб даа. Эндэ нэгэ тоо дурдая. Соведүүдэй депутадуудай дунда манай ороной зуугаад үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд бии юм. Тиигэхэ мүртөө тон юрын хүнүүд — хүдэлмэришэд, колхознигуудай түлөөлэгшэд засагай зургаануудта һунгагдана. Союзна республиканудай Верховно Соведүүдэй депутадуудай хахадынь эдэнэрэй түлөөлэгшэд болоно. Иигээд ерэхэдээ үндэһэ яһатанайшье, социальнашье бүридэлэй талаар Совет гүрэнэй һунгагдадаг засаг үнэхөөрөө олон үндэһэ яһатанай, үнэхөөрөө арад түмэнэй засаг мүн.

Совет зургаануудта эхэнэр зон олоороо һунгагдана. 1939 ондо нютагай Соведүүдтэ һунгагдаһан депутадуудай 33,1 процентнь эхэнэр, 1961 ондо — 40,7 процент, 1973 ондо — 47,4 процентнь эхэнэр байба.

Бодоод үзэел даа. Намайе һайрхуу хүгшэн гэжэ хүн бү һануужан. Тон юрын хүниие совет хуулиин ямараар үргэдэг, дэмжэдэг байһые минии намтар, нам мэтын буряадшье, ондоошье яһатанай эхэнэр зоной ажабайдал эли тодоор харуулжа байна.

Багадаа һургуулида һураха аргагүй байгдаа. Харин 1925 ондол хотоной һургуулида ороо һэм. 1929 ондо хүгшэн эхэтэеэ артельдэ орообди. Һаалиин фермые даагшаар ажаллагдаа. Удаань партиин Хориин айком Хяагтын советско-партийна һургуулида һурахаар намайе эльгээгээ һэн. Энэ һургуули дүүргээд, артельдээ хүдэлжэ байтарни, 1935 ондо Хориин аймагай Ашангын сомоной Соведэй түрүүлэгшээр һунгаа агша һэн. Иигэжэ совет засагай зургаанда хүдэлжэ эхилһэн хүмби.

Саашадаа партиин, Совет гүрэнэй, нүхэд зоной үргэмжөөр дээшээ дэбжүүлэгдэһэн байнаб. Эрдэмдэшье һурагдаа. Хотоной һургуулиһаа эхилээд, дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэн болохоһоо сааша юун байхаб. Партиншье, совет зургаанайшье һунгагдамал тушаалнуудта оло дахин олоной найдабарида хүртэһэн байнаб. 1937 ондо СССР-эй Верховно Соведтэ депутадаар һунгагдаа һэм. 1954 он болотор арад зоной энэ ехэ этигэмжэтэ боложо ябаһандаа баяртайб. Энээнтэй дашарамдуулан, эхэнэр зоной, илангаяа буряад эхэнэрэй хуби заяан тухай олон бодомжо толгойдо ороно. Юуб гэхэдэ, байгша оние уласхоорондын эхэнэрэй жэл гээд Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци соносхоһон байна.

Совет эхэнэрнүүд (ямаршье яһанай байг хамаагүй) сэлмэг тэнгэри доро үхибүүдээ томо болгоно, ажаллана, амарна, жаргалтай байдалаа шэмэглэнэ, гүрэнэйнгөө засаг түрые сүлөөтэ ёһоор һунгана, өөһэдөөшье һунгагдана, гүрэнэй политическэ бүхы ажабайдалда хабаадана. Совет эхэнэр — эдэбхитэй эрхэтэн, эхэ, гүрэнэй ажал ябуулагша, эрдэмтэн. Богонёор хэлэхэдэ, эхэнэрэй хүдэлдэггүй ажахын һалбарии манай гүрэндэ олохонь бэрхэтэй. Энээнэй жэшээ болгон иимэ баримта дурдая. России Федерациин автономито олон республиканудта, жэшээнь, Тувада, Яхадта болон бусад газарта Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр эхэнэрнүүд хүдэлжэ байдаг юм. Минии танил Зоя Ананьевна Андреева Чувашай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр олон жэлдэ хүдэлөө. Бишье республикынгаа энэ дээдэ тушаалда ажаллаһан байнаб. Урдань гү, али капиталай орондо бидэнэр мэтын зон энээн тухайда зүүдэлхэшьегүй байгаал. Капиталай ямар орондо юрын хонишон эхэнэр гүрэнэй дээдын засагта һунгагданаб? Тиимэ юумэ олохогүйт. Манай орондо иимэ жэшээ захаһаа байна. Зэдын суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Г-Ц. Г. Цыремпилова России Федерациин дээдын засагта найдалгатаар дүрбэдэхиеэ дэбжүүлэгдээ.

Совет хуулиин һайханда манай ороной зүүн зүгэй эхэнэр зон хуушанай байдалай илангаяа ехэ үлэгдэл дала мүрһөө хуулажа хаяһан гээшэ. Совет зүүн зүгэй алишье нютагта эхэнэр зон социальна талааргаа хүгжэнхэй. Манай республикадашье ажалаараа суурхагшад — Социалис Ажалай Геройнууд, эрдэмтэд, артистнар, зохёохы ажалтад, багшанар, врачнар болон бусад эхэнэр мэргэжэлтэдэй ургажа гараһыень тоолоожо барашагүй.

Би совет үедэ жаргалаа оложо, түрэл арадайнгаа аша туһада бүхы хүсэ шадалаараа ажаллаһандаа, республикын хүгжэлтэдэ минишье оруулһан хубита бии гэжэ сэдьхэхэдээ, омог баяртай ябадагби. Мүнөөдэр коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй, түрэл Совет оронойнгоо бүри урагшаа һалбаран хүгжэхын, бүгэдын жаргалай түлөө дуугаа үгэхэб.

Г. ЦЫДЕНОВА,
Союзай тусхайта пенсионер.

ДҮРБЭН ЖЭЛ СОО

△ Һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада республикын хүдөө ажахыда ехэхэн хубилалта болоо. Энэ үе соо гүрэндэ мяха худалдалга 25,4 процентээр, һү—16,8, нооһо 16, үндэгэ тушаалга 83,2 процентээр ехэ болоһон байна. Колхоз болон совхозуудай адууһа малай тоо толгой ехээр олошороо.

△ 1971—1974 онуудта республикын колхоз ба совхозууд 4300 трактор, тариа хуряадаг 2100 гаран комбайн, 48 миллион түхэригэй хүдөө ажахын бусад техникэ худалдан абаа. Мүнөө ажахы бүхэндэ дунда зэргээр 70 трактор, тариянай 22 комбайн, 23 автомобиль, олон тоото бусад техникэ хүртэнэ.

△ Дүрбэн жэлэй хугасаа соо республика доторнай һургуулиин 61 шэнэ байшан, 64 интернат баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Тиихэдэ спортын 53 зал, хүдөөгэй багшанарта 427 гэр баригданхай. Мүнөө республикын юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудта 163.804 һурагша һуралсана.

△ 1971 ондо Буряад орондо 320 клуб байһан һаа, мүнөө 411 клуб хүдэлнэ. Хүдөөгэй соёлой 111 байшан 1971 ондо хүдэлжэ байбал, мүнөө 175 болоо. Тиихэдэ нүүдэл 61 автоклуб хүдэлнэ. Хүдөөгэй уран һайхаһай бүлгэмүүдтэ мүнөө 20 мянга гаран хүн хабаадана.

△ Үнгэрэгшэ һунгалтын болохо үедэ республика дотор 384 библиотекэ байһан һаа, мүнөө 443 библиотекэ хүдэлнэ. Библиотекэнүүдһээ ном абаха уншагшадай тоо улам олошоржо, мүнөө 336 мянга гаран болонхой.

△ 1971 ондо республика дотор 670 кино-түхеэрэлгэ хүдэлдэг һэн. Мүнөө тэрэнэй тоо 775 болоо. Ивалга, Загарай, Турунтаево тосхонуудта үргэн экрантай кинотеатрнууд баригдаа. Мүнөө республика дамнай 29 кинотеатр хүдэлнэ. Үнгэрһэн жэлдэ Буряад орон дотор 25 миллион 100 мянган хүн кино хараһан байна.

ЗОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

...би 1957 оной апрель һара... түрэһэн хүм. Энэ жэл ...наһатай боложо, Соведэй һунгалтада хабаадаха эрхэтэй болоһондоо ...баяртай ябанаб. Баяр... юумэн олон гээд һа... ...на.

...дэлхэй дээрэ анха түрүү... Октябриин революциин ...мандаһан манай орон... һургуулиин эгээл демок... ...ческа гурим тогтоогдон... Тэрэнэй ёһоор Эхэ оро... ...ай наһа гүйсэһэн эр... ...бүхэн һунгалтада ха... ...аха, Соведүүдэй депу... ...р һунгагдаха эрхэтэй ...он байна бшуу.

...рдохёор, манай үргэн ...р ороной үхибүүд ямар ...золтой жаргалтай гээ... Тэдэнэр түрэһэн үдэр... хойшо медицинын хү... ...рилэгшэдэй анхарал доро байжа, хүүгэдэй ясли, саадта хүмүүжүүлэгдэхэ аргатай. Манайшье Санага нютагта сад-ясли нээгдэнхэй. Долоо наһа гүйсэхэлөөрөө һургуулида орожо, түрэл хэлэн дээрээ эрдэм номдо ямаршье түлөөһэгүйгөөр һурана. Би нёдондо жэл Санагын дунда һургуулиин арбадахи класс дүүргэжэ гараа һэм.

Гурбадахяар, һургуулияа дүүргээд, саашаа һураха гээ һаа гү, али ажаллахаяа һанаа һаа — өөрынгөө дуран болохо. Дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудай үүдэн сэлеэтэй, дуратай газартаа хүдэлхэ эрхэтэйш. Би үнгэрэгшэ намарһаа эхилээд, түрэл совхозойнгоо мал ажалда хүдэлөөб. Түрүүшээр хүндэшэгшье байгаа. Теэд аха нүхэдэй туһаламжын ашаар мал харууһалха нюусатай яһала танилсагдаа. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгые манай гүүртын малшад эмхитэй һайнаар үнгэргөө, үхэр малнай гарзагүйгөөр ондо ороһон байна. Гүүртые даагада Антонида Тарбаева минии ажалда ехэ туһа хүргэдэг, зүбшөөл заабари үгэдэг байба.

Нютагаймнай хүн зоной һуудал байдал жэл бүри улам һайжаржа, баян дэлгэр болоно. Жэл бүхэндэ хэдэн шэнэ гэр, бусад барилганууд бодхоогдоно. Олохон лэ айл өөһэдын автомашинатай болоо. Мотоциклнуудые тоолоожо барахаар шье бэшэ ха. Айл бүхэндэ ороходо, шэнэ мебель, радиоприемнигууд табяатай байдаг.

Мүнөө манай нютагта спортын ехэ залтай соёлой байшан баригдажа байна. «Ажалай сууряан» гэһэн арадай дуунай ансамбль соёлой байшанда эмхидхэгдээд, залуушуул тэрэнэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэр совхозой ажалшадта, мүн хүршэнэртөө ошожо, концерт наада харуулдаг болонхой. Сүлөөтэй сагаа хүхюу сэнгэлигээр үнгэргэдэг. Спортдо дуратайшуул яһала олон.

Түрэл Эхэ оронойнгоо саашадаа улам бэхижэн хүгжэхын түлөө, арад зоной ерээдүйн һайн һайхан ажабайдалай түлөө РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, мүн нютагай Соведүүдэй һунгалтада анха түрүүшынхеэ мүнөөдэр хабаадажа, дуугаа үгэхэб.

Ц-Х. МАНДАГАНОВА.
Санагын совхозой малшан.

Захааминай аймаг.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Союзна, автономито республиканудай Верховно Соведүүдые, нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдые һунгаха һунгалтада Советскэ Союзда үргэн ехэ бэлэдхэл дүүрэбэ гээд баруун оронуудай хэблэл мэдээсэнэ. Һунгалтын урда тээ хүн зон урма баяртай, ажалай эдэбхи ехэтэй байна гээд Чехословакиин «Земедельске новины» газетэ бэшэнэ. Совет хүнүүд КПСС-ые нягтаар тойрон жагсажа, тэрэнэй дотоодын ба уласхоорондын политикые бүрин һайшаажа, һунгалта угтажа байна. Һунгалта совет арадай ажабайдалда айхабтар ехэ хэрэг, социалис демократиин ёһотойл һайндэр хододоо боложо үнгэрдэг гээд «Трибуна люду» газетэ тэмдэглэнэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын ниислэл хотын Ленинградска һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэдтэй уулзалгые, эндэ тэрэнэй хэлэһэн үгые газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр толилно. Советскэ Союзай промышленность ба хүдөө ажахыда туйлалтануудые амжаһанай ашаар, научно-техническэ хүгжэлтэ дэбжэлтэ хангаһанай ашаар совет хүнүүдэй байдал һайжарһан. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ абтаһан социальна программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ.

Замбуулинай дайда шэнжэлгэдэ Советскэ Союзай ехэ амжалтануудые туйлажа байһан тухай «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ.

Орон доторхи бодото байдал тухай дурдажа болохогүй гэһэн Мадридай засаг захиргаанай соносхол гаргаашье һаань, Испаниин демократуудай тэмсэл тухай мэдээсэлнүүд Испаниһаа Франциин ниислэл хото руу орожо үргэлжэлһөөр гээд «Юманите» газетэ бэшэнэ. Июниин 11-дэ Испаниин 200 мянган ажалшан олон тоото буһалгаануудые хэһэн байна гэжэ газетэ мэдээсэнэ. Предприятинуудта болоһон митингнүүд дээрэ буһалгаалагшад үгэ хэлэхэдээ, орон доторхи басканудай айхабтар, муу байдалые һайжаруулха, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө шорон түрмэнүүдтэ хаагдаһан хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ засагаархидай урда табиһан байна.

Израилиин премьер-министр И. Рабинай Вашингтондо ошоод байһан тухайда олон газетэнүүдэй шэнжэлэгшэд тайлбарилан бэшэнэ. Холбоото Штадуудай зүгһөө дэмжэлгэ, туһаламжа абахаяа Тель-Авивай түлөөлэгшэ тиишэ ошоһон байна гээд эдэнэр тэмдэглэнэ. Израильда американ сэрэгэй ба экономическа туһаламжа үзүүлхэ тухай асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ гол шухала һуури эзэлээ.

Уласхоорондын валютна фондын политическэ комитедэй заседани Парижда болоно байна. Хорин ороной финансын министрнүүд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Эндэ болоһон хөөрэлдөөнүүд хёмороо, зүришэлдөөтэйгөөр үнгэрнэ гэжэ олон газетэнүүд тэмдэглэнэ. (ТАСС).

БЕРЛИН

АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ХАРИЛСААН

ТАСС

СССР-эй ба ГДР-эй хоорондо экономическа, научно-техническэ харилсаа тогтоохо правительствануд хоорондын комиссиин XVII заседани тухай протоколдо эндэ гар табигдаба.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. А. Тихонов, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Шюрер протоколдо гар табяа.

СССР-эй делегациин толгойлогшо Н. А. Тихонов СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хоннекертой уулзаа гээд комиссиин заседани тухай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

ЖЕНЕВЭ

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нийтэ-Европын зүблөөнэй хоёрдохи шатын үедэ зүбшэлэгдөөгүй асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэнэ.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ зүблөөнэй политическэ гол документын хэдэ хэдэн оролто дүримүүдые, мүн тэрэнэй түгэсхэлэй хубиие зохёожо дүүргээ.

Европодо сэрэгэй шахардуу байдал һулаpуулгада хабаатай асуудалнуудые хаража үзэбэ.

Соёл культурын, гэгээрэлэй, информациин ба харилсаа холбооной талаар баталагдаха хэлсээнэй текстнүүдые зүбшэн хэлсэв.

саяанһаа витим хүрэтэр

Июниин 16—медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН МЕДИЦИНЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арад зоной элүүрые хамгаалгада олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Арсентьева Валентина Ивановнае—Улаан-Үдэ хотын 4-дэхи поликлиникын медицинскэ ахалагша сестра.

Борисова Елизавета Георгиевнае — Улаан-Үдын аймагай Тарбагатайн больницын медицинскэ сестра.

Жаркова Нина Михайловнае — Захааминай аймагай больницын медицинскэ статистик.

Кубанцева Ирина Леонидовнае — Улаан-Үдын медицинын түргэн туhаламжын станциин врач.

Максимова Галина Петровнае — Хяагтын аймагай Үбэр-Хэрээтын фельдшерскэ пунктые даагша.

Назарова Зинаида Николаевнае — Зэдын аймагай санитарно-эпидемиологическа станциин врач-бактериолог.

Нелюбина Елена Максимовнае — Кабанскын аймагай Кабанскын больницын акушерка.

Соловьева Александра Николаевнае — Прибайкалиин аймагай Турунтаевска больницын акушерка.

Хаакова Пелагея Георгиевнае — Улаан-Үдэ хотын городской хүүгэдэй 1-дэхи больницын ахамад врач.

Хонгорова Зинаида Петровнае — Улаан-Үдэ хотын 70-дахи аптекые даагша.

Хилтухина Ирина Александровнае — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдэ станциин 4-дэхи больницын врач.

Чумакова Вера Кирилловнае — Улаан-Үдэ хотын республиканска больницын врач.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото,
Соведүүдэй байшан.
1975 оной июниин 13.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН МЕДИЦИНЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ВРАЧ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Арадай элүүрые хамгаалха талаар габьяатай байhанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата врач** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Гармаева Вера Жамбаловнада — Хурамхаанай аймагай больницын врач.

Кузнецова Людмила Георгиевнада — Прибайкалиин аймагай «Горячинск» курортын врач.

Содномова Анна Бадиевнада — Улаан-Үдэ хотын инфекционно больницын отделениие эрхилэгшэ.

Суздальницкая Юлия Львовнада — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдэ станциин 4-дэхи больницын ахалагша врачай орлогшо.

Тепляшин Геннадий Николаевичта — Кабанскын аймагай Сэлэнгын больницын врач.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото,
Соведүүдэй байшан.
1975 оной июниин 13.

ХҮН ЗОНОЙ ЭЛҮҮР ЭНХЫН ТҮЛӨӨ

Буряад ороноймнай эхэнэрнүүд оронойнгоо бүхы эхэнэрнүүдтэй адли медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй hайндэрые политическэ болон ажалай тон ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтажа байна. Манай hайндэр совет демократиин хүгжэлтын hайндэртэй — союзна болон автономито республикануудай Верховно Соведүүдые, нютагай Соведүүдые hунгаха hунгалтын үдэртэй тудалдаба.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин шиидхэбэреэр 1975 он эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэл гэжэ соносхогдонхой. Энэ жэл дэлхэйн бүхы түрүү үзэл бодолтон эхэнэрнүүдэй тэгшэ эрхэтэй, зол жаргалтай, оронойнгоо экономическа болон соёл культурын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха аргатай болохынь түлөө тэмсэлээ улам шангадхаха юм.

Манай социалис Эхэ орон дэлхэй дээрэ анха түрүүн эхэнэрнүүдтэ тэгшэ эрхэ, эрдэм бэлиг шудалха, гүрэнэйнгөө экономическа болон соёл болбосоролой ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха арга боломжо олгоо. Эхэнэрнүүдые хүн зондо ашатай туhатай ажал хүдэлмэридэ хабаадуулха гэhэн Коммунис партиин, В. И. Ленинэй табиhан зорилго гүрэн доторнай гүйсэд шиидхэгдэнхэй гэхэ хэрэгтэй. Мүнөө манай арадай ажахын бүхы хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай 51 процентнь эхэнэрнүүд юм.

Ажахын зарим hалбаринуудта эхэнэрнүүд бүришье олоор хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, совет врачнуудай 72 процентнь, медицинын эрдэмэй хүдэлмэрилэгшэдэй хахадынь эхэнэрнүүд болонхой. Мүнөө орон доторнай 20 академик болон СССР-эй медицинын эрдэмэй академиин гэшүүн-корреспондент, 1000 гаран профессор, 2700 гаран доцент, 1950 доктор, медицинын эрдэмэй 18400 кандидат тоологдоно. Орон доторнай медицинын эрдэм шэнжэлгын 22 институт хүдэлнэ.

Эхэ ба үхибүүдэй элүүрые хамгаалга тон шухала удха шанартай политическэ болон ниитын хэрэг юм гэжэ В. И. Ленин заадаг байгаа. Агууехэ багшынгаа энэ заабари бэелүүлэн, манай Коммунис парти, Советскэ правительство эхэнэрнүүдэй ба үхибүүдэй элүүр энхые сахиха талаар хэдэ хэдэн тогтоолнуудые абаад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлээ. Медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй hайндэр «Эхэнэрнүүдэй ба үхибүүдэй элүүрые хамгаалга гээшэ гүрэн түрын шухала зорилго» гэhэн уряа доро үнгэрхэ.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада орон доторнай эхэ ба үхибүүдтэ туhалха байшангууд, нарайлалгын гэрнүүд, үхибүүдэй больница ба поликлиникэ олоор баригдаа, нарайлха болоhон, нарайлhан ба үбшэн үхибүүдээ хаража байhан эхэнэрнүүдтэ туhалха, тэдхэхэ талаар шухала хэмжээнүүд абтаа. Тэдэнэй салин хүлhэн 100 процент түлэгдэхэ болоо. Нэгэ хүндэ хубаахада 50 түхэригhөө бага салин хүлhэ абадаг гэр бүлэдэ 1974 оной декабриин 1-hээ 1 миллиард 800 миллион түхэригэй тэдхэмжэ үгтөө.

Гүрэн соохи эгээн hайн юумые—үхибүүдтэ! — гэhэн парти, правительствымнай заабари хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ байдаг. Үхибүүдые hургаха, амаруулха, бэеынь эмшэлхэ хэрэгтэ гүрэнэй мүнгэн зөөри жэлhээ жэл бүри ехээр гаргагдана. Һургуулида ороогүй үхибүүдэй эмхи зургаануудта 11 гаран миллион, тэрэ тоодо 4,5 миллион хүдөө нютагай үхибүүд байна. Энэ жэлэй зун пионернүүдэй лагерьта, талмайнуудта 10 миллион 300 мянган үхибүүд амарха гэхэ гү, али түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлhээ 2 миллион 250 мянгаар олон болоно.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол бэелүүлэн, городой, районой, аймагай Соведүүд, элүүрые хамгаалха эмхи зургаанууд эхэнэрнүүдые ба үхибүүдые үзэхэ, эмшэлхэ зургаануудые олон болгоно, тэдэниие шэнэ техникэ, түхеэрэлгэнүүдээр хангана, ажал хүдэлмэриень hайжаруулна. Мүнөө республика доторнай үхибүүдэй 350 врачнууд, акушер-гинекологууд хүдэлнэ. 3290 үхибүүдэй байха эмшэлгын, нарайлалгын эмхи зургаанууд бии. Харин 1923 ондо республикадамнай тиимэ 24 орон, 2 врач акушер-гинеколог, нэгэ врач педиатр, 5 акушертэй 8 фельдшер-акушертэй 23 фельдшерско-акушерскэ пунктнууд байгаа юм. Һургуулида ороогүй үхибүүдэй эмхи зургаануудта мүнөө 49 мянга гаран үхибүүд байна, пионерскэ лагерьта, элүүрые хамгаалха талмайнуудта 36900 үхибүүд амарна.

Энэ тон шухала, hайн hайхан хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байhан врачнууд, акушернууд, медицинын сестранууд болон элүүрые хамгаалха эмхи зургаануудай бэшэшье хүдэлмэрилэгшэд манай республика дотор үсөөн бэшэ. Тэдэнэй зарим нэгэнэй нэрэ дурдахада болоно. Сэлэнгын аймагай ахамад педиатр Т. И. Роман, Улаан-Үдэ городой 4-дэхи больницын хүүгэдэй таhагые даагша Г. С. Тарасова, республикын больницын хүүгэдэй таhагые даагша Н. С. Сажина, хүүгэдэй 2-дохи больницын врач-педиатрнууд Л. Ш. Раднаева, Г. Н. Рукавец, Мухар-Шэбэрэй аймагай ахамад педиатр В. Ж. Жамсаранов болон бусад тэдэнэй тоодо ороно. Айлаар ябажа, үхибүүдые эмнэдэг сестранууд Загарайн аймагай П. И. Серебренникова, Каменск хотын больницын А. Ю. Титова, Улаан-Үдын үхибүүдэй 1-дэхи больницын З. Г. Колонова гэгшэд хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой.

Эхэнэрнүүдэй, үхибүүдэй элүүрые хамгаалха талаар социализмын оронуудта, мүн hая колониальна дарлалтаhаа сүлөөржэ, бэеэ даанги болоhон Ази, Африка, Латиин Америкын гүрэнүүдээр ехэхэн юумэ хэгдэнэ. Гэхэтэй хамта дэлхэйн олонхи гүрэнүүдээр эхэнэрнүүдэй, үхибүүдэй байдал тон хүндэ. Дэлхэй дээрэ 76 миллион үхибүүд ходо үлэсхэлэн хооhон ябана. Бразилиин хойто зүгэй 1000 үхибүүдhээ 250-ниинь жэл болонгүй наhа барашана.

Манай ороной медицинын хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө hайндэрые хүн зондо, үхибүүдтэ зол жаргал асархын, элүүр энхыень хамгаалхын тэмдэг доро үнгэргэжэ байна.

В. БОЯНОВА,
РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй габьяата врач.

Арбан залуушуул hэн. Эдэнэр республикымнай ажалда абьяастай эрхим комсомолшууд болоно. Нарата Италяар аяншалха түлөөhэгүй путевконуудые комсомолой обком тэдэнэртэ барюулhан. Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй локомотив-хабсаруулгын цехэй комсорг Павел Черных, комсомол-залуушуулай бригадын бригадир Геннадий Усольцев гэгшэд холын замда мордогшодой дунда ябалсаа hэн.

Римэй аэропорт дээрэ бууха саг ойртон ерэбэ. Италиин бүхы аэропортнууд самоледуудые буулгаhагүй гээд стюардесса мэдээсэбэ. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ аэропортнуудай бүхы хүдэлмэришэд буhалгаа соносхоhон байгаа бшуу. Аяншалагшад ташха ондоо, капиталис ороной газар дайда дээгүүр ниидэжэ ябаhанаа мэдэрээ hэн. Югославида бууха баатай болобод. Уданшьегүй Рим ошохоор мордобо. Хүдэлмэришэдэй эрилтын зарим хуби бэелүүлэгдэжэ, буhалгаан зогсоогдоhон байгаа.

Аяншалга яhала hонирхолтойгоор үнгэрөө.

Римhээ гадна, Италиин олохон городуудай үзэсхэлэнтэ газарнуудтай аяншалагшад танилсаа. Милан, Флоренци, Болонья, Генуя, Феррара городуудта айлшалhан байха юм. Миланай «Ла-Скала» гэжэ дэлхэйдэ суурхаhан оперно театрта ошожо, 600 гаран артистнарай наададаг «Аида» гэжэ оперо хараа. Манай Краснодар городтой анда хото болоhон Феррара городой мэртэй тэдэнэр уулзаа. Энэ хадаа коммунис болон социалис партинуудай түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн муниципалитедтэй Италиин ори ганса город болоно.

В. МУЛЛЕР.

Зураг дээрэ: үдын забhарлалгын үедэ локомотиво-хабсаруулгын цехэй сэсэрлиг соо хүдэлмэришэд олоороо сугларжа, комсорг Павел Черных гэгшын (тэг дундань) Италяар аяншалhан тухай хөөрөөе hонирхон шагнажа байна.

Авторай фото.

ЭРДЭМТЭН АЙЛШАЛБА

Москвагай Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ багшын институдай профессор, педагогическа эрдэмэй доктор, дунда hургуулида физикэ зааха методикын кафедрые даагша Василий Фомич Юськович Улаан-Үдэдэмнай айлшалан ерэбэ.

Эрдэмтэн Буряадай багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институдта ошожо, методическа нэгэдэлэй бүлэгүүдые даагшанарай болон городой hургуулинуудай физикэ заадаг багшанарай үмэнэ hонирхолтой лекци уншаба. «Дунда hургуулиин физикын учебнигүүдэй болон учебнэ туhаламжын методологическа тодорхойлго тухай», «Физикын хэшээлнүүдтэ hурагшадай эрдэм мэдэсэ дээшэлүүлгэ» гэхэ мэтэ темэнүүдээр лекци хоёр үдэрэй туршада уншагдаа.

Физикэ заалгаар научно-методическа шэнэ мэдээсэлнүүдые шагнаhан багшанар эндэ ойлгожо абаhан юумэнүүдээ августда үнгэргэгдэдэг багшанарай конференци дээрэ хөөрэжэ үгэхэ юм.

Ч.-Д. БУДАЕВ.
Буряадай багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институдай методист.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: педагогическа эрдэмэй доктор В. Ф. Юськовичто—Байгал шадарай байгаалиин шэмэг—бадма сэсэгүүд.

Авторай фото.

ТЭРЭЛ ҺУУРИДАА

Манай — Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зоныун «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда ээлжээтэ уулзалганууд үнгэргэгдэбэ. Июниин 9-нэй үдэр үнгэргэгдэhэн энэ нааданда 14 командын футболистнууд хабаадаhан байна. Эндэ али командын футболистнууд hайнаар наадаа хаб гээд нэн түрүүлэн хаража үзээ. Эндэ айлшаар ошоhон дүрбэн командын футболистнууд эрхим hайнаар наадаhан байха юм. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, Алас-Дурна зүгэй команданууд болоно. Жэшээнь, Хабаровскын футболистнууд Красноярскын «Автомобилист» командые 0:1 тоотойгоор шүүгээ.

Нүгөөдэнь гэхэдэ, Владивостогой «Луч» команда болоно. Эдэнэр Новосибирскын «Чкаловец» командын футболистнуудые гэртэнь 1:2 тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, нэгэ hуури урагшаа дабшаба. Мүрысөөнэй таблица толгойлжо эхилhэн Благовещенскын «Амур» команда Томскын «Торпедын» футболистнуудтай наадаhан. Тиихэдээ талмайн эзэдтэй 2:2 тоотойгоор тэнсээ. 4-дэхи командань—«Сэлэнгын» футболистнууд болоно. Эдэнэр Целиноградай «Целинник» командатай 1:1 тоотойгоор тэнсэhэн байжа, мүрысөөнэй таблицада тэрэл hууридаа үлэбэ.

Мүн энэ үдэр Никольскын «Горняк» эдэнэртэ айлшалhан Шэтын «Локомотивай», Усть-Каменогорскын «Восток» Карагандагай «Шахтер» командануудые 2:1 тоотойгоор шүүhэн байба. Бусад командануудай дунда Джамбулай «Химигэй» футболистнууд эрхимээр наадажа гарахадаа, айлшаар ерэhэн Эрхүүгэй «Авиаторые» аяар 4:0 тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, долоон hуури урагшаа дабшаба ха юм.

«Сэлэнгэ» командын футболистнууд удаадахи уулзалгаяа Джамбулай «Химик» командатай июниин 13-да үнгэргэбэ.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Футбол

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
СКА Хабаровск	10	6	2	2	18:7	14
«Амур» Благовещенск	10	5	4	1	16:5	14
«Орбита» (К-О)	7	5	1	1	12:6	11
«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	8	4	2	2	11:4	10
«Луч» Владивосток	9	4	2	3	10:9	10
«Горняк» Никольск	9	4	2	3	9:13	10
«Динамо» Барнаул	8	3	2	3	9:9	8
«Химик» Джамбул	8	2	4	2	9:10	8
«Торпедо» Томск	9	1	6	2	9:11	8
«Целинник» Ц-град.	9	2	4	3	8:11	8
«Трактор» Павл.	7	3	1	3	5:4	7
«Спартак» С-палат.	7	2	3	2	5:5	7
«Авиатор» Эрхүү	8	2	3	3	8:12	7
«Шахтер» Караганда	7	2	2	3	5:6	6
«Локомотив» Шэтэ	8	2	2	4	6:9	6
«Чкаловец» Н. Сиб.	8	1	3	4	7:8	5
«Восток» У-Кам.	7	1	3	3	6:11	5
«Автомобилист» Кр.	9	1	2	6	5:16	4

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» июниин 11-дэ Москвада үнгэргэгдэhэн 21-дэхи тиражай дүнгүүдые спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Зургаан номер нэгэшье хүн таагаагүй. Табан номер таагшад — 2806 түхэриг, дүрбэн номер тааhан хүнүүд—70 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха байна.

«Спортлото-2»: Нэгэ хүн зургаан номер таагаа. Тэрэ 5 мянган түхэриг абаха болобо. Табан номер таагшад—3626 түхэриг, дүрбэн номер тааhан хүнүүд — 73 түхэриг, гурбан номер таагшад 4 түхэриг абаха.

Энэ тиражай шүүбэринүүд 1975 оной июниин 22-hоо июлиин 22 болотор түлэгдэхэ.

Ээлжээтэ тираж июниин 18-да үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июниин 15-hаа 22 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Үхибүүдтэ — фильм. «Дубравка» — уран hайханай фильм. 11.20 — Футбол. ЦСКА — «Торпедо» (2-дохи тайм). 12.05 — ЦТ ба ВР-эй үхибүүдэй Ехэ хоорой концерт. Союзуудай Байшангай Колонно залhаа дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 12.50 — Шэнэ hонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 — Хүгжэмтэ киоск. 14.30 — 14.40 — Забhарлалга. 14.40 — «Агууехэ Илалтын hайндэр». Телевизионно документальна фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 15.30 — Уласхоорондын hонин (үнгэтэ). 16.00 — К. Сен-Санс. Оркестртэй наадаха фортепианын хоёрдохи концерт. 16.25 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 17.25 — Шэнэ hонин. 17.35 — «Экранда — кинокомеди». «Полосатый рейс» — уран hайханай фильм. 19.00 — «Время». 19.30 — «Опереттэнүүдэй үдэшэ» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.30 — Нютагай Соведүүдые hунгалтын үдэртэ зорюулагдаhан тусхай дамжуулга.

«Орбита». 21.00 — «Хүдөөгэй час». 22.00 — Шэнэ hонин. 22.15 — «Дуун-75» (үнгэтэ). 22.35 — «Полосатый рейс» — кинофильм. 24.00 — «Время». 00.30 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (К) — «Динамо» (М).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — Дамжуулгын программа. 19.05 — Элүүр энхэ байлга» — — телевизионно журнал. 19.45 — «Факел» — «Манай шэлэпэн харгынууд». 20.15 — «Мүрысөөн — олониитын хүгжөөн байгуулха ажал». 20.35 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.55 — «Мокский створ» — дамжуулга. 21.25 — «Хатарай зал». «Сасуутан» гэжэ аха классай хатарай ансамбль наада табиха.

ВТОРНИК, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05—«Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 10.50 — «На всю оставшуюся жизнь»—телевизионно уран hайханай олон серитэй фильм (1-дэхи сери). (В. Пановагай «Спутник» гэжэ туужаhаа). 12.05 — «Артегэй 50 жэлэй ой». 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Үхибүүдтэ фильм». «Сказка о потерянном времени» —кинофильм. 14.20 — «Неудача братца Волка» — мультфильм. 14.30 —14.40 — Забhарлалга. 14.40 — «Коппелия». Л. Делибэй балет. Ленинградай академическэ оперо, баледэй Бага театрай зүжэг. 16.30 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 17.15 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (1-дэхи сери). 18.30—«Время». 19.00 — «Коппелия». Л. Делибэй балет. Ленинградай академическэ оперо, баледэй Бага театрай зүжэг.

Улаан-Үдэ. 20.50—«Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.10 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 21.20 — 21.30 — Забhарлалга. 21.30 — «На всю оставшуюся жизнь», телефильм (1-дэхи сери). 22.45 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 23.30 — «Радуга» — ЧССР-эй уласхоорондын телевизионно фестиваль (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — «Играй, мой баян». 01.10 — «Манай саад» (үнгэтэ). 01.45 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (1-дэхи сери).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Календариин хуудаhануудаар».

СРЕДА, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05—«Ород хэлэн». 10.55 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (2-дохи сери). 12.05 — Мультфильмүүдэй программа: «Бабушкин зонтик», «Буквы из ящика радиста» (үнгэтэ). 12.35 — «Если хочешь быть здоров» — кукольна зүжэг. 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Үхибүүдтэ фильм». «Бетховеной концерт»—кинофильм. 14.05 — «Радуга» — ЧССР-эй уласхоорондын телевизионно фестиваль (үнгэтэ). 14.35 14.45 — Забhарлалга. 14.45 —«Документальна экран». 16.00 — «Концертнэ зал соо», Е. Нестеренко дуулаха. 16.50 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 17.20 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм. (2-дохи сери). 18.30 — «Время» 19.00 — «Документальна экран».

Улаан-Үдэ. 20.15 — «Съездhээ съезд хүрэтэр». 20.35 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 20.45 «Мүнөөнэй эрдэм наука». 21.20 — 21.30 — Забhарлалга. 21.30 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (2-дохи сери). 22.40 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 23.10 — «Концертын зал соо». Е. Нестеренко дуулаха. 24.00 — «Время» 00.30 — «Документальна экран». 01.50 — «На всю оставшуюся жизнь», телефильм (2-дохи сери).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.55 — «Мартын пленумэй хараалhан замаар» (буряадаар).

«Орбита». 20.15 — «Шатарай hургуули».

ЧЕТВЕРГ, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Мэргэжэлнүүд тухай хөөрэлдөөн». 10.35 — «Путейцы» — телевизионно документальна фильм (үнгэтэ). 11.00 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (3-дахи сери). 12.05 — «Ном шинии ажабайдалда». А. С. Пушкинай онтохонууд. 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00—«Үхибүүдтэ фильмүүд». «Тайна двух океанов» — кинофильм (1-дэхи сери). 14.20 — 14.30 — Забhарлалга. 14.30 — «Шатарай hургуули». 15.00 — «Яков Свердлов» — кинофильм. 16.45—«Стандарт, ашаг үрэ, шанар» гэhэн дамжуулга. 17.15 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (3-дахи сери). 18.20 — «Спортлотогой тираж» (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00—«Яков Свердлов» — кинофильм.

Улаан-Үдэ. 20.45—«Ажалай эстафетэ» —дамжуулга. 21.10 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 21.20 — 21.30 — Забhарлалга. 21.30 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (3-дахи сери). 22.35 — «Спортлотогой тираж» (үнгэтэ). 22.45 — «Стандарт, ашаг урэ, шанар» СССР-эй гүрэнэй стандартын түрүүлэгшэ В. В. Бойцов дамжуулгада хабаадалсаха. 23.15 Спортивна гимнастикаар эрэшүүлэй дунда Европын чемпионадай түгэсхэл (үнгэтэ). 24.00 — «Время» 00.30 — «Хүгжэмтэ ажабайдалай hонин». «Закавказская весна» гэжэ искусствын фестиваль (үнгэтэ). 01.30 — «Лев Кассиль». Литературна дамжуулга. 01.55 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (3-дахи сери).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.25 — «Түүдэг» — тележурнал (буряадаар).

«Орбита». 20.45 — «Манай саад» (үнгэтэ).

ПЯТНИЦА, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05—«Ухаалан зохёогшо. 10.35 — «Вешенскэ газар» — телевизионно документальна фильм. 11.05 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (4-дэхи сери). 12.05 — «Эрэлхэг зоригтон, хүсэтэй шамбайшуул» 12.35 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Үхибүүдтэ фильм». «Тайна двух океанов» — кинофильм (2-дохи сери). 14.05 — «Бүхы юумэ мэдэхые хүсэнэб» киножурнал. 14.15 — 14.25 — Забhарлалга. 14.25 — «1975 оной дуун» (үнгэтэ). 14.35 — «Такая железная земля» — телевизионно докуметальна фильм (үнгэтэ). 15.55 — Эстрадна концерт. Союзуудай байшангай колонно зал соохоо дамжуулагдаха. 16.55 — «Социалис оронуудаар» (үнгэтэ). 17.25 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (4-дэхи сери). 18.15 — «Сувенир» гэжэ ансамбль хатарха (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — Эстрадна концерт. 20.00 — «Горизонты Нечерноземья» — документальна фильм.

Улаан-Үдэ. 20.10 — «Табан жэл түгэсхэхы жэл». Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо В. И. Черныш үгэ хэлэхэ. 20.40 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 20.55 — «Социалис оронуудаар» (үнгэтэ). 21.20 —21.30 — Забhарлалга. 21.30 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (4-дэхи сери). 22.30 — «Такая железная земля» телевизионно документальна фильм (үнгэтэ). 23.30 — «1975 оной дуун» (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — Эстрадна концерт. 01.30 — «Социалис оронуудаар» (үнгэтэ). 02.00 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (4-дэхи сери).

СУББОТО, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 10.35 — «Мартагдашагүй кинолентэнүүд», «Путевка в жизнь» — кинофильм. 12.20 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаhан дамжуулга». 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00—«Эсэгэ ороной космонавтикын хуудаhанууд» (үнгэтэ). 13.30 — «Үхибүүдтэ зорюулагдана. «Ан амитадай гүлгэд тухай». 14.00 — «Манай депутат». Ростовско областиин Аксайска районой «Реконструктор» совхозой звеное даагша районой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой Т. Г. Продан тухай дамжуулга (үнгэтэ). 14.20 — «Золотая антилопа» — мультфильм. 14.50 — «Элүүр энхэ байлга» — почтын программа (үнгэтэ). 15.20 — «Музейн ба выставкын залнуудаар». «Дрезденскэ галерейн үнэтэ шухаг зүйлнүүд». Хоёрдохи дамжуулга (үнгэтэ). 15.50 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусы ушар». (үнгэтэ). 16.50 — «Сэнхир галхан». Майн 9-нэй дамжуулга дабтагдаха (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — «Сэнхир галханай үргэлжэлэл (үнгэтэ). 21.20—21.30 — Забhарлалга. 21.30 —«Моссоведэй депутат». «Москвичка» фабрикын оёдолшо-мотористка Моссоведэй депутат Т. В. Абрамова тухай дамжуулга. 21.40 — «Путевка в жизнь» — кинофильм. 23.25 — «Музейн ба выставкын залнуудаар» (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — В. Крупов. «Ахалагша мастер» — телевизионно зүжэг. 01.50— В. Захаровай дуунууд (үнгэтэ).

ВОСКРЕСЕНИ, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05—«Эхы нангин зүрхэн»—телеочерк. 10.35 — «Такая железная земля» — телеочерк (үнгэтэ). 11.35 — Уласхоорондын конкурсын лауреат Рубен Агароян наадаха (үнгэтэ). 12.00 — «Совет ороной үхибүүд». «Саадууд хэндэ үлэхэб» — телевизионно документальна фильм (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.05—14.15 Забhарлалга. 14.15 — «Бабушка-метелица» — мультфильм. 14.35—Уласхоорондын hонин (үнгэтэ). 15.05— «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 15.35 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 16.35 — В. Захаровай дуунууд (үнгэтэ). 17.45 — «Манай хүршэнэр», «Юрын рецепт» — телезүжэг (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 —«Березка» гэжэ Гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 19.50 — Уласхоорондын hонин (үнгэтэ). 20.20 — «Хүдөөгэй час». 21.20 — 21.30 — Забhарлалга. 21.30 — «Советскэ Союз гадаадын айлшадай hанамжаар». 21.45 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 22.15 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 23.15 — «Манай хүршэнэр», «Юрын рецепт» — телезүжэг 24.00 — «Время». 00.30 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (К) — «Динамо» (Тб). 02.15 — «Танай hанамжа».

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: Нүхэр Л. И. Брежневэй hунгагшадтай уулзалга тухай тоосоон ба нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгын эхин. «Мүрысөөнэй туужа бэшэг» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда: Һунгагшадтай уулзалга дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгын түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаhанда: «Колхозой түрүүлэгшэ» — В. Бадмаевай очерк. «Хүн зоной элүүрэй түлөө» — В. Балдановагай статья. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Хүн ба байгаали. Эрдэм наукын hонин. Телевидениин долоон хоногой программа.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, телефоны: приемная — 2-54-93, секретариат — 2-66-76, общественная приемная — 2-56-62.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-01537. Заказ № 00[illegible]